

Faun Naturforvaltning AS
Fyresdal Næringshage
3870 Fyresdal

Tlf. 35 06 77 00
Fax. 35 06 77 09

www.fnat.no
post@fnat.no

VILTFORVALTNING

FISKEFORVALTNING

PLAN- OG UTREDNING

UTMARKSBASERT
NÆRINGSUTVIKLING

ISO 9001 CERTIFISERT BEDRIFT

Faun rapport 003-2011

Aldersregistrering og bestandsvurdering for elg på Ringerike etter jakta 2010

Oppdragsgiver:
-Ringerike kommune

Forfatter: Lars Erik Gangsei

Forord

Rapporten for Ringerike er den første jeg ferdigstiller etter jakta 2010.

Dette året blir det lagt litt mer vekt på hjort, hjortevilt og trafikk samt flått og hjortelusflue som vi samlet inn data for systematisk for første gang i 2010.

Som dere vil se av rapporten er det en liten tendens til at vi har undervurdert elgtettheten på Ringerike de senere årene. Samtidig har det blitt skutt litt færre elg enn det vi har "lagt opp til". Derfor legger vi igjen opp til å være noe "hardere i busta" ved årets tilrådninger/vurderinger. Dette er også i tråd med de signal vi har fått fra Ringerike kommune.

Som vanlig er tannmaterialet fra Ringerike komplett! Nok en gang ei stor takk til alle jegerne.

Til sist takk til Liv (Greftegreff) og Eiliv (Kornkveen) som har bistått oss i arbeidet med grunnlagsdataene og faglige innspill til rapporten.

Også i år har vi brukt noe "farge" i figurene. Dvs. for å markere enkelte av dataseriene er det brukt røde sirkler. I elektronisk format blir det da noe enklere å skille dataseriene fra hverandre. Samtidig skiller sirklene seg godt fra andre serier, så fargingen vil ikke skape problemer i svart-hvitt kopi.

Skitt jakt 2011!

Fyresdal 14.02.2011

Lars Erik Gangsei

Faun rapport 003-2011:

Tittel:	Aldersregistrering og bestandsvurdering for elg på Ringerike etter jakta 2010
Forfatter:	Lars Erik Gangsei
Tilgjengelighet:	Fritt
Oppdragsgiver:	Ringerike kommune
Prosjektleder:	Lars Erik Gangsei
Prosjektstart:	01.12.2010
Prosjektslutt:	01.03.2011
Referat:	Aldersregistrering av skutte elg på Ringerike 2010 er gjennomført. Det er gjort beregninger av utviklinga i tetthet, produksjon og struktur i elgbestanden for perioden 1984-2010. Elgtettheten etter jakta 2010 er beregnet til rundt 1100 elg. Slaktevektene var lave i 2010. Kalveratene var noe høyere enn de seneste år. Vi råder til å øke jaktuttaket til 600 elg for å redusere elgtettheten og skape grunnlag for en forbedret bestandskondisjon. En redusert tetthet vil også dempe konfliktene knyttet til skogskader og trafikkulykker.
Sammendrag:	Norsk
Dato:	14.02.2011
Antall sider:	30 + vedlegg

Kontaktopplysninger Faun Naturforvaltning AS:

Post:	Fyresdal Næringshage 3870 FYRESDAL
Internet:	www.fnat.no
E-post:	post@fnat.no
Telefon:	35 06 77 00
Telefaks:	35 06 77 09

Kontaktopplysninger forfatter:

Navn:	Lars Erik Gangsei
E-post:	leg@fnat.no
Telefon:	35 06 77 01
Telefaks:	35 06 77 09

Innhold

Sammendrag	5
Materiale og metode	6
Materiale	6
Metode	7
Resultat	10
Hovedtall for de skutte elgene 2010	10
Utvikling med alder	11
Elgtetthet, kjønnsforhold m.m.	15
Bestandskondisjon	16
Elg og trafikk	19
Hjort	23
Diskusjon	28
Konklusjon.....	30
Vedlegg.....	30

Sammendrag

Aldersregistrering

I alt ble det skutt 458 elg inkludert vinterjakt. I tillegg ble det skutt 27 skadedyr og 3 dyr under ordinær jakt som ble ”skrapet”. Det ble felt 34 hjort. Vi har mottatt takkvolutter fra i alt 464 elg og 30 hjort, inkludert noen ”skadedyr” av elg.

Elgtetthet og bestandsstruktur

Fra 1984 til 1992/93 økte elgtettheten kraftig på Ringerike fra en beregnet tetthet på om lag 1300 elg etter jakt til ca. 2800 elg etter jakt. Fra 1992/93 til ca 2002 ble tettheten like jevnt og trutt redusert gjennom kraftige jaktuttak til rundt 1200 elg etter jakt. Etter dette har tettheten vært relativt stabil. Etter jakt 2010 er det beregnet en tetthet på rundt 1100 elg. Per 2010 har man et kjønnsforhold rundt 1,5 ku per okse.

Bestandskondisjon

Bestandskondisjonen blir vurdert ut fra slaktevekter for kalver og ungdyr, samt kalv- og tvillingratene fra sett elg. Den gjennomsnittlige slaktevekta for kalv var på 63 kg i 2010, litt lavere enn gjennomsnittet for perioden 1988-2009 (64 kg). Den gjennomsnittlige ungdyrvekta lå på 125 kg i 2010. Dette er den laveste snittvekta for ungdyr som er registrert på Ringerike. Gjennomsnittet for 1988-2009 er på 131 kg.

Kalveraten og tvillingraten falt kraftig i perioden 1990-95. I perioden fra ca. år 2000 ser man indikasjoner på at i alle fall kalveraten bedrer seg noe. I 2009 ble det observert 0,67 kalv per ku og 16 % tvillingandel på Ringerike (1,16 kalv per kalveku).

Storokser og produktivitet hos kyr

Okser har en utholdende vekst frem til ca. 7-års alder. Dette gjelder både gevir og vekt. I 2010 var den gjennomsnittlige slaktevekta for eldre kyr nede i 158 kg, noe som er rekordlavt. Kyrne sin kroppsvekst stopper ved 3-4 års alder når alle individ har nådd reproduktiv alder.

Jaktuttak 2011

Av hensyn til bestandskondisjonen, kostnader ved trafikkulykker, kostnader for skogbruket og et ”føre var – prinsipp” i forhold til flått og hjortelusflue, er det vårt råd at man øker jaktuttaket til rundt 600 elg i 2011.

Hjort

Det var rekordavskyting for hjort på Ringerike i 2010 med 34 dyr. Hjortetettheten på Østlandet ser ut til å øke med rundt 13 % i året, i alle fall målt som skutte hjort. Dette skjer til tross for at kvotene er ”tilnærmet frie”. Økningen i avskyting, og i sett hjort per elgjaktdag” har ikke vært like markert på Ringerike.

Vi har fått signaler fra Ringerike kommune om at de kan tenke seg å se på muligheten for å øke hjortetettheten. Dette vil kunne kompensere noe for reduserte jaktuttak av elg som følge av lavere elgtetthet på sikt. Det er høyest sannsynlig rom for å øke tettheten av hjort uten at hjortens bestandskondisjon forverres eller at det går hardt ut over elgens bestandskondisjon. Imidlertid kan hjort lokalt føre til store skader for skogbruket. Dersom valdene på dette grunnlag ønsker å holde tettheten av hjort lav er det en legitim målsetning. Dersom man ønsker å øke tettheten av hjort bør man fra rettighetshaverne og kommunen sin side parallelt legge forholdene til rette for at jegerne får ”trene” på hjortejakt.

Materiale og metode

Materiale

Aldersregistrering

Aldersregistreringen skjer ved hjelp av tannsnitt. Som en del av kvalitetssikringssystemet har vi ved Faun laget en egen prosedyre for aldersregistrering av hjortevilttenner. Kalken i de innsamlede tennene blir fjernet ved å sette tennene i 5 % saltsyre (HCl). Tennene blir da myke. For å fjerne syrerester fra tennene blir de satt i rennende vann minst 1 døgn.

Det blir så tatt snitt (tykkelse mindre enn 40 tusendels millimeter) på langs av tanna fra nederst på tannrota og ca 1/3 opp på tannhalsen. Emaljen blir ikke brukt. Snittene blir farget i Hematoxylin (et fargestoff), lagt på objektglass og alderen blir avlest under lupe. Man kan da lese av "årringer" i kalklaget.

Alle objektglass blir tatt vare på og registreringene fra tannkonvoluttene blir lagt inn i en egen tabell (jamfør vedlegg over aldere). Nytt for 2010 var at forekomsten av flått og hjortelusflue ble registrert på de enkelte individene.

Elg

Fra 1984 til 2010 er det skutt om lag 14 106 elg innenfor ordinær jakttid i vald administrert fra Ringerike kommune etter tall fra Hjorteviltregisteret (www.hjortevilt.no) (perioden 1996-2010) og data oppgitt fra Ringerike kommune (perioden 1984-95). Vi skriver "om lag" siden fire jaktfelt i vald 8 ligger i Krødsherad kommune. Vi har aldersregistreringer også fra disse fra 1995, men ikke data for kalver. Akkurat hvor mange elg og hvilke aldersklasser som er skutt i disse jaktfeltene i perioden 1984-2007 er derfor ikke helt sikkert. I tallmaterialet for analysene har vi lagt til en grunn avskyting og jaktinnsats i disse jaktfeltene tilsvarende resten av vald 8.

I tillegg til elg felt i ordinær jakttid er det felt i alt 118 elg under vinterjakt i 1997 og 2008-2010.

Aldersregistreringer er gjennomført fra og med 1988. I alt kjenner man alderen til fra 12 569 elg inklusive kalver og ungdyr skutt på Ringerike i denne perioden.

Hjort

Etter data fra Statistisk Sentralbyrå (www.ssb.no) og Ringerike kommune (2008 og 2010) er det skutt 272 hjort på Ringerike i perioden 1986-2010. De 4 jaktfeltene i Krødsherad er da tatt med i perioden 2008-10, men ikke for de foregående årene. Vi har "aldersdata" fra i alt 92 hjort felt i perioden 2005-10.

Metode

Kohortsanalyse

Metoden vi benytter finpusses noe fra år til år. Prinsippet er hele tiden det samme; dersom man ser bort fra migrasjon og naturlig dødelighet vil alle elger med leveområde på Ringerike før eller senere bli skutt på Ringerike. Siden vi kjenner alderen til alle elger som er skutt på Ringerike i 2010 vet vi i hvilken periode de har levd og hvor gamle de til en hver tid har vært.

I tabell 1 og 2 har vi vist rådataene for henholdsvis kyr og okser skutt på Ringerike. I tabell 1 har vi illustrert med ”piler og tegn” prinsippet for kohortsanalysen. Merk at gruppa 10,5 + inneholder alle individ med alder 10 år og eldre. Siden dette er mange aldersklasser vil regnestykkene i tabellene 1 og 2 ikke stemme i overgangen mellom aldersklassene 10,5 + til 9,5, men for resten av oppsettet skal det stemme! Prøv gjerne☺

Programmet som brukes i kohortsanalysen, WinBugs, ”gjetter” på en elgbestand etter jakta 2010. Ved å bruke dette ”gjettet” og legge til antall skutte elg i 2010 finner man elgbestanden før jakt i 2010. Neste steg er å addere antall elg som er naturlig døde fra jaktslutt 2009 til jaktstart 2010 for å finne bestanden etter jakt i 2009. ”WinBugs” beregner antall naturlig døde ut fra at hvert enkelt individ har 5 % sjanse for å dø naturlig i perioden mellom jaktslutt og jaktstart. Beregnet antall døde elg per aldersklasse og år er også vist i tabellene 1 og 2. Samme prosedyre gjentas for alle år og aldersklasser tilbake til 1988.

Etter at ”WinBugs har regna” gjennom heile regnestykket beregnes det hvor sannsynlig ”gjettet” er. Dette gjøres ved å sammenligne med informasjon som er lagt inn i programmet, jaktinnsats, sett elg etc. Prosessen starter da på nytt ved at ”WinBugs gjør en ny gjetning” og regner gjennom det samme på nytt. Dersom den nye ”gjetningen” er mer sannsynlig enn den første gjøres neste gjetning med utgangspunkt i den siste gjetningen og vice versa. Slik fortsetter man inn til ”gjetningene” ikke lenger endrer seg.

En sammenligning er å finne vegen til en fjelltopp med bind for øynene. Først tar man et steg i vilkårlig retning. Dersom man står høyere enn utgangspunktet tar man et nytt steg i vilkårlig retning, står man lavere går man tilbake til utgangspunktet og prøver på nytt. Slik fortsetter man. Selv om vegen til toppen vil ”gå i sikksakk” kommer man til slutt til topps.

For perioden 1984 – 88 har man ikke aldersregistreringsdata. Grunnprinsippet i metoden er likevel det samme.

Konfidensintervall

I flere av figurene blir det benyttet konfidensintervall. Under gitte forutsetninger (ikke alltid oppfylt!) viser disse intervallene yttergrensene hvor man med 95 % sikkerhet vet at den reelle verdien befinner seg innenfor. Dess større antall observasjoner som ligger bak, dess smalere blir konfidensintervallene. Konfidensintervallene viser også at ved kohortsanalyser er man mest usikker på beregningene for siste år. Dette er helt naturlig siden en stor del av elgbestanden fremdeles er i live.

Tabell 1: For kyr: Antall skutte, beregnet antall før- og etter jakt, samt beregnet antall naturlig døde fordelt på år og alder.

Kyr		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	0,5	272	295	351	384	444	428	479	435	421	390	386	324	292	265	222	197	199	203	217	223	226	218	212
Beregnet bestand før jakt	1,5	200	214	236	293	311	335	278	299	280	284	242	261	203	185	168	161	136	138	142	168	158	164	145
	2,5	149	165	156	182	217	217	204	179	177	173	180	134	138	108	105	106	100	92	97	92	115	106	105
	3,5	114	132	136	139	154	190	169	153	139	136	124	114	87	98	82	84	78	69	74	76	66	83	78
	4,5	95	103	115	118	120	134	151	139	122	108	107	91	73	64	74	64	61	56	54	61	62	50	63
	5,5	98	87	94	99	102	104	101	115	111	104	82	84	64	50	42	56	40	50	44	49	53	53	46
	6,5	84	86	77	82	88	88	82	79	93	87	79	56	61	48	41	33	44	29	39	36	42	45	40
	7,5	61	73	75	71	76	75	67	67	64	71	67	55	36	45	39	34	26	37	25	31	30	33	32
	8,5	42	53	66	65	62	65	60	53	51	51	55	46	40	28	37	31	29	22	30	21	27	24	27
	9,5	33	40	47	57	59	55	53	51	44	44	39	43	34	34	22	31	27	25	17	24	20	24	18
	10,5 +	166	168	179	195	225	245	249	245	235	214	192	171	165	152	141	131	133	128	126	118	117	99	133
	Sum	1314	1416	1532	1685	1858	1936	1893	1815	1737	1662	1553	1379	1193	1077	973	928	873	849	865	899	916	899	843

Skutte kyr i forhold til alder		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	0,5	40	42	38	54	84	128	161	138	123	138	114	112	98	89	53	54	55	54	42	57	55	60	58
	1,5	23	44	41	62	78	114	86	110	98	97	102	117	91	76	57	56	40	37	46	48	46	44	50
	2,5	8	18	5	16	13	35	39	30	32	42	61	44	37	23	17	25	28	15	18	22	27	24	25
	3,5	5	9	9	7	8	27	20	21	23	23	29	39	21	22	16	21	19	12	11	11	13	17	12
	4,5	3	3	9	7	5	23	27	20	10	20	19	24	21	21	16	23	9	11	3	5	7	2	9
	5,5	7	5	7	4	6	13	14	15	18	19	22	21	15	8	8	11	10	10	6	5	6	11	6
	6,5	7	6	2	1	6	13	7	9	16	15	20	18	14	8	6	6	6	3	6	5	7	12	12
	7,5	5	3	6	5	7	10	9	10	8	12	18	13	7	7	7	5	4	6	3	3	5	5	6
	8,5	0	3	5	2	3	8	4	4	3	9	9	10	5	5	5	3	3	4	6	1	5	4	4
	9,5	3	3	1	2	2	4	4	5	8	8	6	6	6	6	3	5	3	3	4	7	5	6	1
	10,5 +	12	8	12	5	12	23	32	36	36	40	38	32	32	31	22	19	24	20	17	13	17	36	12
Sum	113	144	135	165	224	398	403	398	375	423	438	436	347	296	210	228	201	175	162	177	201	238	195	

Beregnet antall døde utenom jakt		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	0,5	18	17	19	19	25	22	19	17	14	10	11	9	9	8	8	7	6	7	7	8	7	7	7
	1,5	12	14	13	14	16	17	13	12	10	8	6	6	4	5	5	5	4	4	4	5	6	5	4
	2,5	9	11	13	12	14	13	12	11	9	7	4	3	3	3	3	3	4	3	3	4	4	4	4
	3,5	6	8	10	11	12	12	9	10	8	6	4	3	2	2	2	2	2	3	2	3	3	3	3
	4,5	5	6	8	9	11	10	9	8	8	6	4	3	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3
	5,5	5	5	5	7	8	10	7	7	6	6	4	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
	6,5	4	5	4	5	7	7	7	6	6	4	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	7,5	3	4	4	4	5	6	5	6	5	4	3	2	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
	8,5	2	3	4	4	4	4	4	5	5	4	3	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1
	9,5	2	2	3	3	4	3	3	4	4	3	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1
	10,5 +	10	10	11	12	15	16	14	15	14	13	11	8	6	5	5	4	3	3	3	3	3	3	3
Sum	78	84	94	99	122	121	103	100	86	70	57	42	34	29	28	27	25	24	26	30	32	31	30	

Beregnet bestand etter jakt		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	0,5	232	253	313	330	360	300	318	297	298	252	272	212	194	176	169	143	144	149	175	166	171	152	154
	1,5	177	170	195	231	233	221	192	189	182	187	140	144	112	109	111	105	96	101	96	120	112	110	95
	2,5	141	147	151	166	204	182	165	149	145	131	119	90	101	85	88	81	72	77	79	70	88	82	80
	3,5	109	123	127	132	146	163	149	132	116	113	95	75	66	76	66	63	59	57	63	65	63	66	66
	4,5	92	100	106	111	115	111	124	119	112	88	88	67	52	43	58	41	52	45	51	56	55	48	54
	5,5	91	82	87	95	96	91	87	100	93	85	60	63	49	42	34	45	30	40	38	44	47	42	40
	6,5	77	80	75	81	82	75	75	70	77	72	59	38	47	40	35	27	38	26	33	31	35	33	28
	7,5	56	70	69	66	69	65	58	57	56	59	49	42	29	38	32	29	22	31	22	28	25	28	26
	8,5	42	50	61	63	59	57	56	49	48	42	46	36	35	23	32	28	26	18	24	20	25	19	23
	9,5	30	37	46	55	57	51	49	46	36	36	33	37	28	28	19	26	24	22	13	17	14	18	17
	10,5 +	154	160	167	190	213	222	217	209	199	174	154	139	133	121	119	112	109	108	109	105	90	63	65
Sum	1201	1272	1397	1520	1634	1538	1490	1417	1362	1239	1115	943	846	781	763	700	672	674	703	722	715	661	648	

Tabell 2: For okser: Antall skutte, beregnet antall før- og etter jakt, samt beregnet antall naturlig døde fordelt på år og alder.

Okser		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	0,5	314	371	417	435	464	432	468	478	445	456	418	336	260	251	235	246	247	250	258	256	292	250	237
	1,5	237	254	302	336	347	326	258	291	301	298	292	271	223	171	168	164	173	183	184	199	196	211	177
	2,5	154	179	184	227	243	232	188	139	143	167	154	150	123	112	102	99	106	103	112	105	114	116	130
Beregnet bestand før jakt	3,5	139	115	135	146	164	183	155	104	77	95	85	77	71	85	75	77	70	70	67	78	69	72	65
	4,5	91	105	88	102	111	121	123	103	60	54	59	56	43	43	47	56	50	46	54	56	55	40	45
	5,5	58	71	77	65	72	78	82	76	65	35	31	35	29	27	23	22	31	30	32	44	42	32	28
	6,5	35	37	55	56	47	52	57	41	43	36	18	21	19	15	17	14	13	16	19	22	31	24	21
	7,5	10	25	28	33	38	32	36	31	18	22	19	11	12	8	9	11	7	12	12	13	16	22	13
	8,5	12	7	15	22	24	27	20	18	21	7	12	10	7	6	5	6	9	4	9	8	7	10	12
	9,5	12	10	6	12	16	16	18	13	11	12	4	7	4	3	5	4	8	2	8	5	4	5	5
	10,5 +	30	28	33	28	28	34	37	36	29	23	20	14	13	13	9	10	12	12	13	10	15	14	11
	Sum	1092	1202	1340	1462	1554	1533	1442	1330	1213	1205	1112	988	807	735	693	710	722	734	762	799	842	795	744
Skutte kyr i forhold til alder		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	0,5	40	48	58	66	112	151	159	159	132	152	135	104	81	76	62	65	56	58	51	50	71	65	65
	1,5	45	54	59	75	99	120	106	138	124	138	137	142	107	66	64	53	64	67	74	79	75	76	68
	2,5	31	33	27	49	45	65	74	54	42	77	74	77	35	35	23	27	32	33	32	32	38	47	61
	3,5	28	21	25	24	32	49	44	37	19	32	27	32	26	37	18	25	21	14	8	20	27	25	19
	4,5	17	23	18	23	25	31	40	33	22	20	23	26	15	20	24	24	19	13	8	12	22	10	14
	5,5	18	12	17	14	15	15	36	29	27	15	9	15	13	10	8	8	14	10	9	12	17	10	10
	6,5	9	7	20	15	12	12	22	21	19	15	6	9	11	6	6	7	1	4	6	5	8	10	11
	7,5	3	8	5	7	9	9	15	8	9	9	9	4	6	3	3	2	3	2	4	5	6	9	5
	8,5	2	0	3	5	7	7	6	6	8	3	5	3	3	3	0	2	1	2	1	2	3	5	6
	9,5	6	0	1	3	2	4	6	5	3	5	2	2	2	1	0	2	1	5	0	1	1	1	1
	10,5 +	2	0	6	4	3	4	9	11	12	8	7	4	4	6	2	0	2	1	4	2	5	6	1
	Sum	201	206	239	285	361	467	517	501	417	474	434	418	303	263	210	215	214	209	197	220	273	264	261
Beregnet antall døde utenom jakt		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	0,5	21	21	23	22	26	23	18	18	14	12	12	9	8	7	9	9	8	8	9	10	10	9	8
	1,5	13	15	16	18	17	17	13	10	10	7	5	6	4	3	4	5	6	4	5	6	6	5	5
	2,5	8	10	12	13	15	12	10	8	6	5	3	2	3	2	2	3	4	3	3	4	4	3	3
	3,5	6	6	8	10	11	12	8	6	5	3	2	2	1	1	1	2	2	2	3	2	3	2	2
	4,5	4	5	5	7	8	8	7	5	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1
	5,5	2	3	4	4	6	6	5	4	3	2	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1
	6,5	2	2	2	3	3	4	3	3	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
	7,5	0	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	8,5	1	0	1	1	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9,5	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	10,5 +	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sum	59	67	74	83	92	90	71	59	48	35	28	22	18	15	18	20	22	21	23	26	27	24	23
Beregnet bestand etter jakt		1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	0,5	274	323	359	369	352	281	309	319	313	304	283	232	179	175	173	181	191	192	207	206	221	185	172
	1,5	192	200	243	261	248	206	152	153	177	160	155	129	116	105	104	111	109	116	110	120	121	135	109
	2,5	123	146	157	178	198	167	114	85	101	90	80	73	88	77	79	72	74	70	80	73	76	69	69
	3,5	111	94	110	122	132	134	111	67	58	63	58	45	45	48	57	52	49	56	59	58	42	47	46
	4,5	74	82	70	79	86	90	83	70	38	34	36	30	28	23	23	32	31	33	46	44	33	30	31
	5,5	40	59	60	51	57	63	46	47	38	20	22	20	16	17	15	14	17	20	23	32	25	22	18
	6,5	26	30	35	41	35	40	35	20	24	21	12	12	8	9	11	7	12	12	13	17	23	14	10
	7,5	7	17	23	26	29	23	21	23	9	13	10	7	6	5	6	9	4	10	8	8	10	13	8
	8,5	10	7	12	17	17	20	14	12	13	4	7	7	4	3	5	4	8	2	8	6	4	5	6
	9,5	6	10	5	9	14	12	12	8	8	7	2	5	5	3	3	3	3	3	2	7	4	3	4
	10,5 +	28	28	27	24	25	30	28	25	17	15	13	10	9	7	7	10	10	11	9	8	10	8	10
	Sum	891	996	1101	1177	1193	1066	925	829	796	731	678	570	504	472	483	495	508	525	565	579	569	531	483

Resultat

Hovedtall for de skutte elgene 2010

Tabell 3: Hovedresultat for okser skutt 2010:

Alder	Snittvekt	n
0,5	64	65
1,5	128	68
2,5	165	61
3,5	189	19
4,5	215	14
5,5	215	10
6,5	221	11
7,5	216	5
8,5	254	6
9,5	242	1
10 +	207	1
Sum		261

Tabell 4: Hovedresultat for kyr skutt 2010

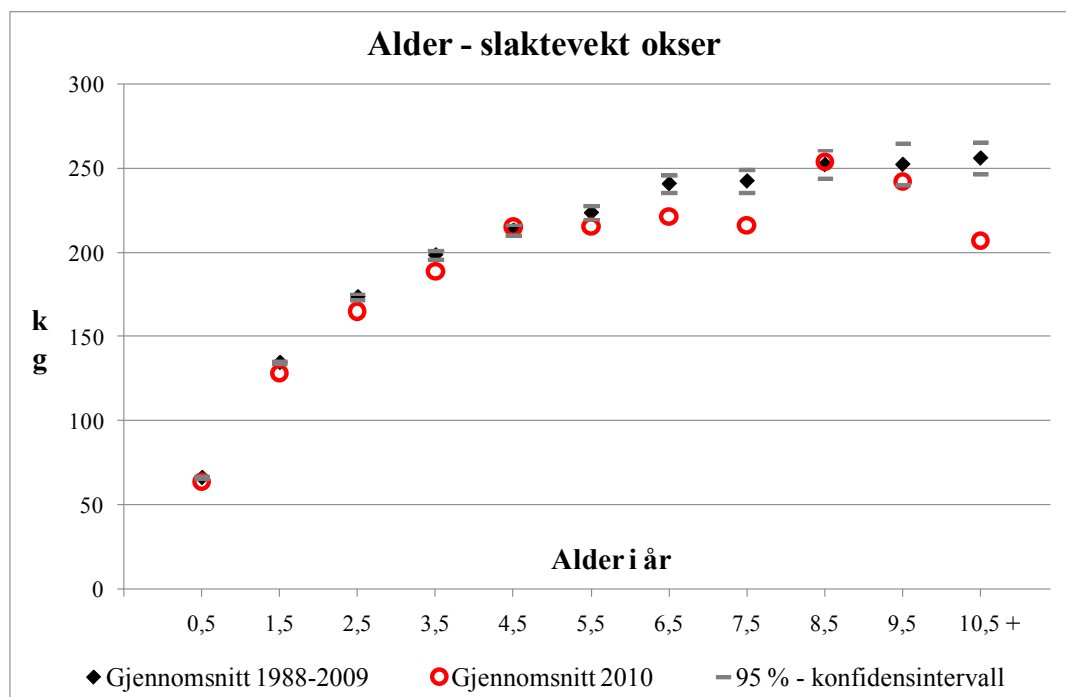
Alder	Snittvekt	n
0,5	62	58
1,5	121	50
2,5	156	25
3,5	153	12
4,5	163	9
5,5	160	6
6,5	165	12
7,5	165	6
8,5	161	4
9,5	172	1
10 +	150	12
Sum		195

I alt ble det skutt 458 elg inkludert vinterjakt og jaktfeltene i Krødsherad. Av disse er det 2 stk som ikke er med i tabell 1 og 2 grunna ødelagte tenner. Vi har mottatt tannkonvolutter fra i alt 464 elg, inkludert noen elg felt som skadedyr. I tillegg til de 458 elgene som ble felt under jakt er det felt i alt 27 skadedyr og 3 dyr felt i jakta som har blitt ”skrapet”. Summa summarum 488 elg.

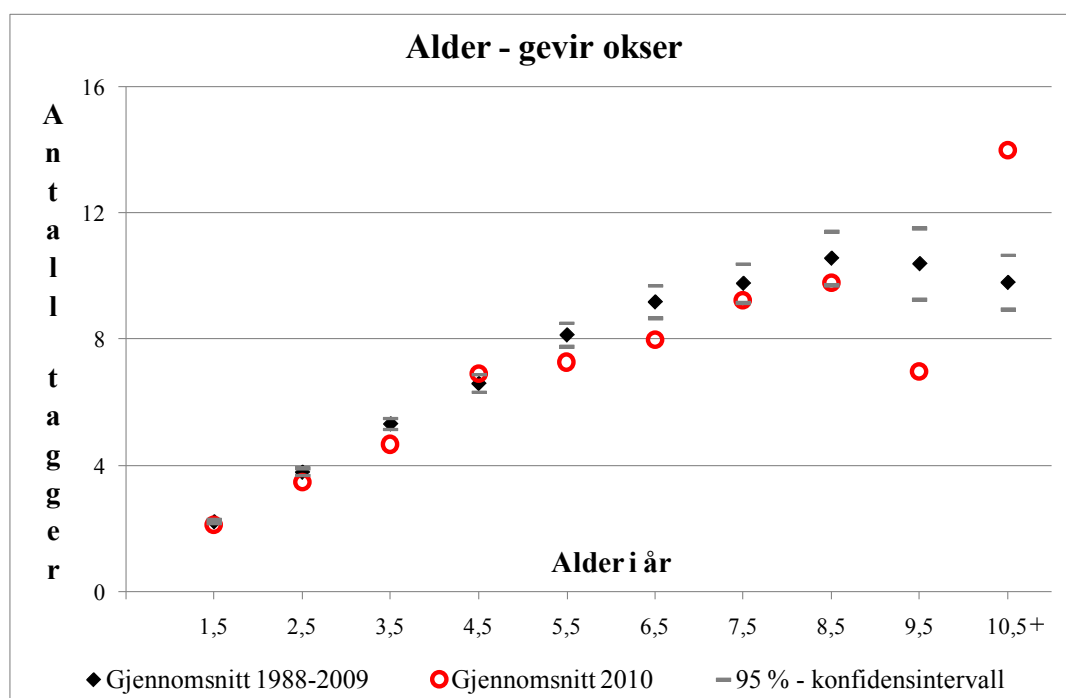
Det ble felt 34 hjort. Vi har mottatt tannkonvolutter fra 30 stk.

Utvikling med alder

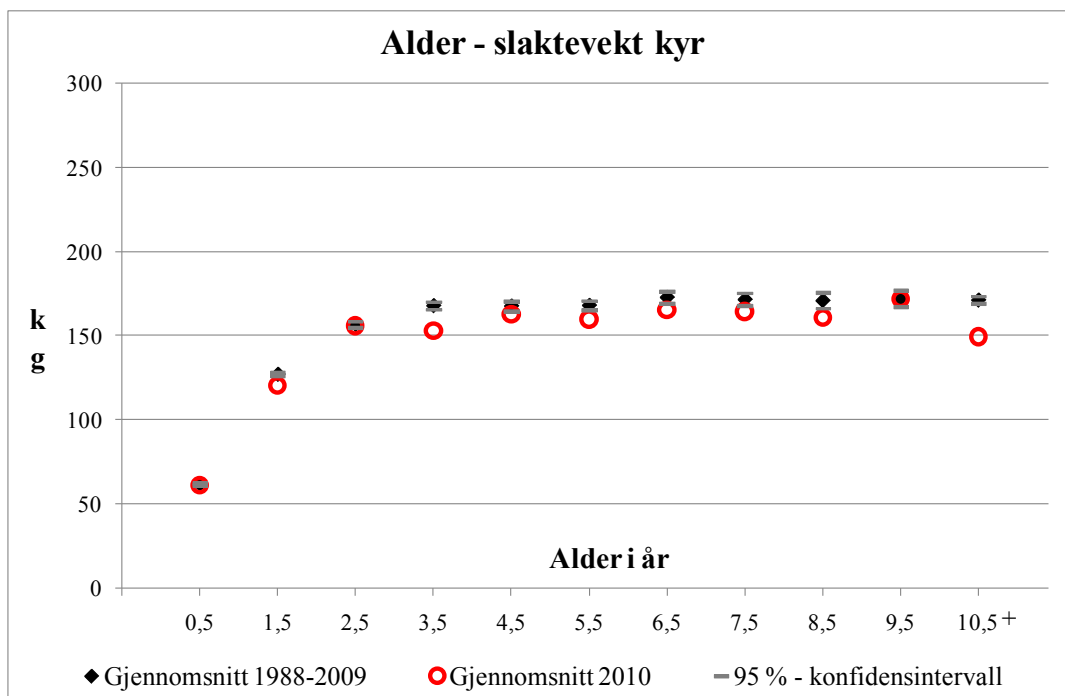
Okser

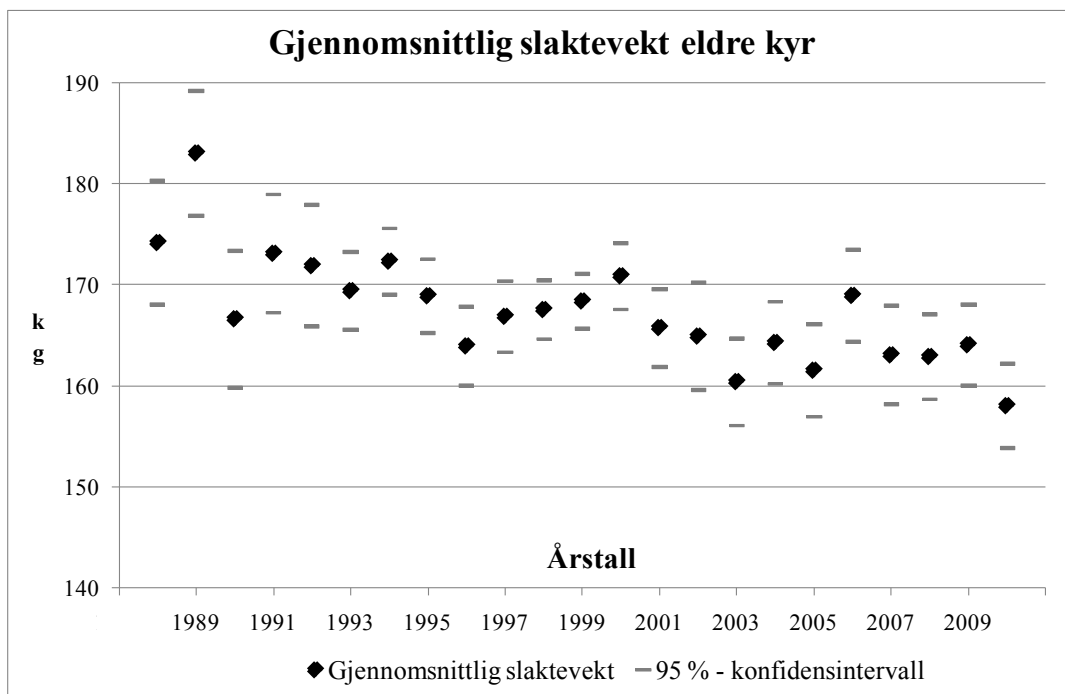
Figur 1: Gjennomsnittsvecter i forhold til alder for okser skutt på Ringerike i perioden 1988-2009 med svarte ruter ($n = 5\,524$). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt til de samme aldersklassene. Sirklene (røde) viser gjennomsnittlig vekt for okser felt i 2010 ($n = 248$).

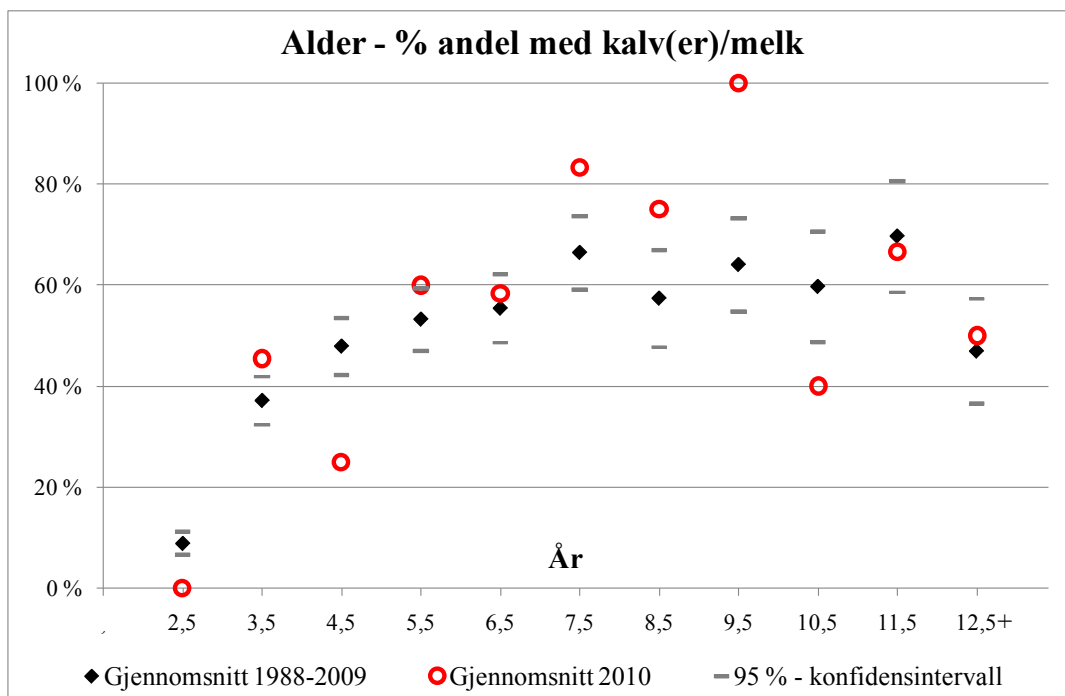
Figur 2: Gjennomsnittlig antall tagger i forhold til alder for okser skutt på Ringerike i perioden 1988-2009 med svarte ruter ($n = 3\,685$). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for antall tagger til de samme aldersklassene. Sirklene (røde) viser gjennomsnittlig antall tagger for okser felt i 2010 ($n = 159$).

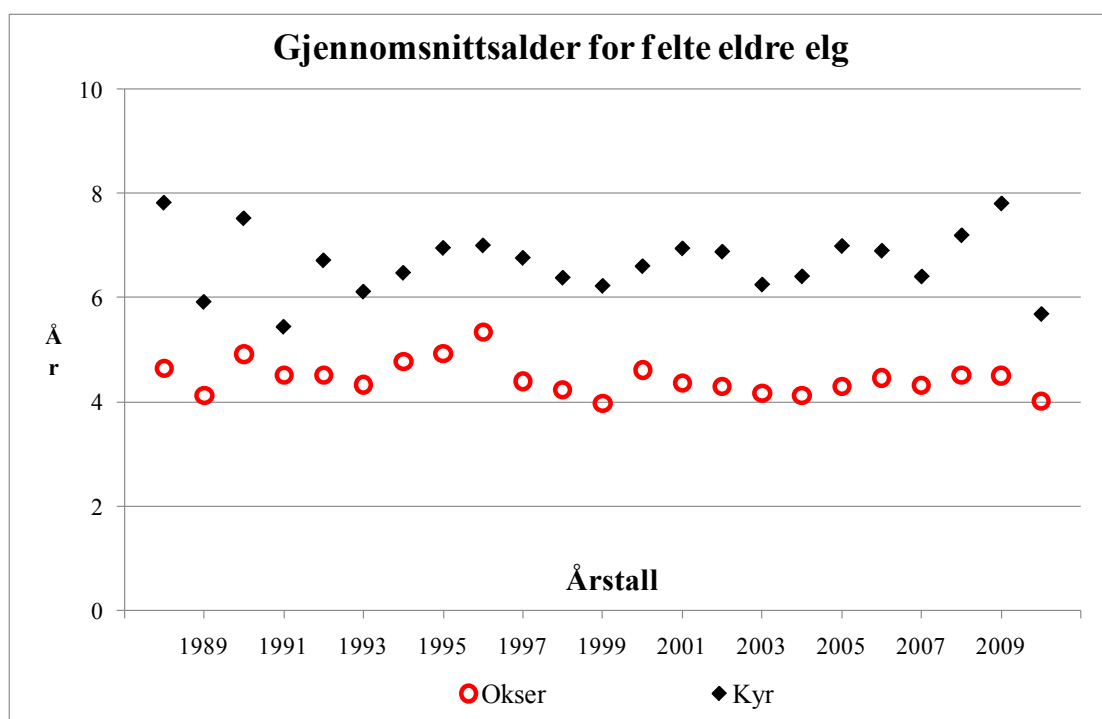
Figur 3: Gjennomsnittsvecter i forhold til alder for kyr skutt på Ringerike i perioden 1988-2009 med svarte ruter ($n = 4\,667$). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt til de samme aldersklassene. Sirklene (røde) viser gjennomsnittlig vekt for kyr felt i 2010 ($n = 186$).

Figur 4: Gjennomsnittsvecter i forhold til årstall for eldre kyr skutt på Ringerike i perioden 1988-2010 med svarte ruter ($n = 2\,219$). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt de ulike årene.

Figur 5: Andel elgkyr i ulike aldersklasser som hadde kalv(er) og/eller melk i juret i perioden 1988-2009 ($n = 2621$). 95 % konfidensintervall med grå streker. Sirkler (røde) viser andelen per aldersklasse for 2010 ($n = 86$).

Figur 6: Gjennomsnittsalder for felte kyr (ruter, $n = 2621$) og okser (sirkler (røde), $n = 3054$) minst 2 år gamle felt på Ringerike i perioden 1988-2010.

Vekt/ gevir -okser

Figur 1 og 3 viser at okser vokser frem til ca. syv års alder. Dette gjelder både slaktevekt og gevir målt som antall tagger. Disse figurene har vært kommentert utfyllende i tidligere års rapporter. 1,5-åringene hadde lav gjennomsnittlig slaktevekt i 2010, jamfør kapittelet "bestandskondisjon". Man ser også at oksene med alder 5 til 7 år i gjennomsnitt var relativt lette i 2010. Dette er aldersklasser hvor gjennomsnittsvakta "bør" ligge rundt 250 kg. Siden det er få okser som blir eldre enn 7 år er aldersklassene 5-7 år viktige "kapitaloksealdere".

Den tyngste elgen som ble felt på Ringerike i 2010 var på hele 322 kg i slaktevekt. Dessverre var disse tennene tørrkokte, men tippa alder ut fra slitasje var på 8 år. Ikke siden 1991 er det felt en så tung okse på Ringerike ut fra "tannmaterialet". Av 129 elgokser med alder over 2,5 år hadde 10 stk en slaktevekt på 250 kg eller mer.

Vekt/ produktivitet kyr

Kyr med alder minst 2,5 år hadde lav gjennomsnittlig slaktevekt i 2010, 158 kg. Figur 4 viser at den gjennomsnittlige slaktevekta for eldre kyr har blitt stadig lavere i løpet av perioden 1988-2010. I perioden 1996-2009 ser man ikke noen tydelig utvikling i den gjennomsnittlige slaktevekten. Men gjennomsnittet på 158 kg i 2010 er det laveste registrerte, de eneste sammenlignbare tallene er fra 2003 og 05.

Figur 3 viser at den gjennomsnittlige slaktevekten for kyr per aldersklasse var lav for alle aldersklasser unntatt 2,5-åringene. Den gjennomsnittlige slaktevekten for kyr er stabil fra ca. 3-års alder (figur 3). 4 åringene skutt i 2010 tilhører samme kohort (årsklasse) som 3 åringene skutt i 2009, 5-åringene skutt i 2010 tilhører samme kohort som 4-åringene skutt i 2009 osv. Det er helt urimelig å anta individene i en gitt kohort skulle ha "mindre kroppsstørrelse" i 2010 enn et tidligere år (for eksempel 2009). En tolkning/ mistanke man kan få ut fra et slikt resonnement er at kyrne i 2010 må ha vært noe "tynnere/ mindre feite" enn tidligere år.

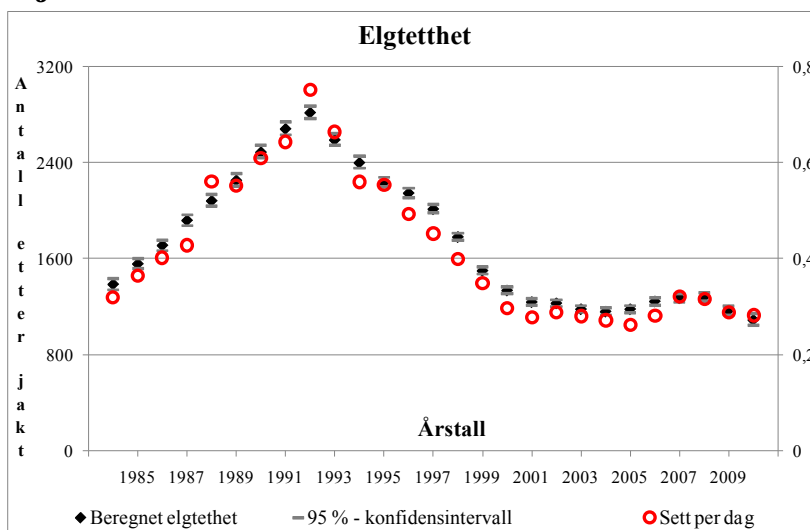
Det er vanskelig å vite hvordan man skal tolke dette. Det ser ut som om sesongen 2009-10 har vært et dårlig "vekstår" for elgen på Ringerike. Man ser det også ut fra de svært lave gjennomsnittlige slaktevektene for ungdyr (jamfør figur 10). Uten å forsøke å bortforklare den negative tendensen man ser for slaktevektene både til eldre kyr (figur 4), ungdyr (figur 12) og kalv (figur 11) ser det også ut til at de lave slaktevektene i 2010 ikke bare er et resultat av en synkende tendens, men også ser ut til å være en "utligger" i statistikken på samme måte som 2006 er en "utligger" i positiv retning.

Det er videre slik at den registrerte kalveraten fra "sett elg" på Ringerike i 2010 (0,67 kalv sett per ku) er høyere enn den har vært på mange år (jamfør figur 10). Man ser også av figur 5 at andelen av kyr som hadde melk og/ eller kalv i 2010 ikke er noe lavere enn tidligere år. Det ser derfor ikke ut som de lavere vektene blant kyrne i 2010 har gitt noe direkte utslag på lavere kalverate.

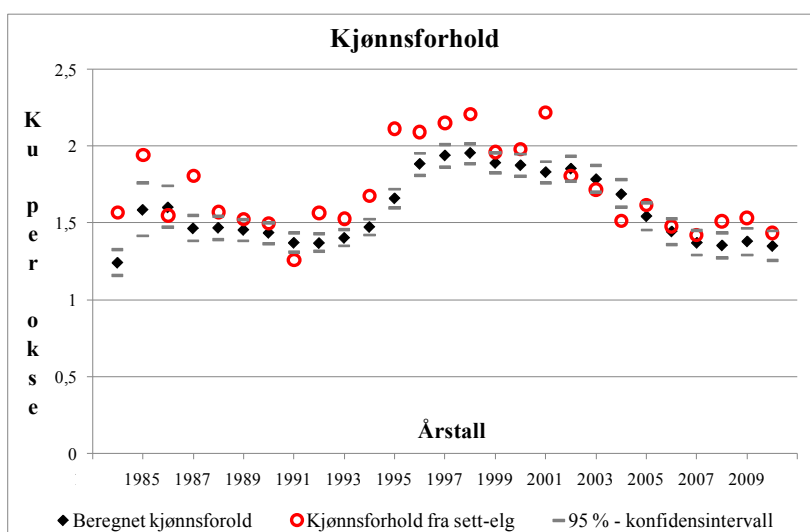
Gjennomsnittsalder

De gjennomsnittlige aldrene til eldre okser og eldre kyr er de laveste som er registrert siden henholdsvis 1999 for okser og 1991 for kyr. Gjennomsnittsalderen til de eldre oksene har holdt seg svært stabil rundt 4 til 4,5 år i hele perioden. Gjennomsnittsalderen til de eldre kyrne varierer mer, og endra seg fra svært høy i 2009 (nær 8 år) til svært lav (5,8 år) i 2010. Noen tilfeldigheter spiller nok inn. Det ble for eksempel ikke skutt kyr eldre enn 16 år i 2010. Vi "undret oss" over den høye snittalderen for kyr i 2009. Nedgangen i gjennomsnittsalder i 2010 var forventet. I perioder hvor elgtettheten vokser forventer man redusert snittalder.

Elgtetthet, kjønnsforhold m.m.

Figur 7: Beregnet elgtetthet etter jakt i perioden 1984-2010 med svarte ruter. Sett per dag med (røde) sirkler. 95 % -konfidensintervall for antall elg er vist med grå streker.

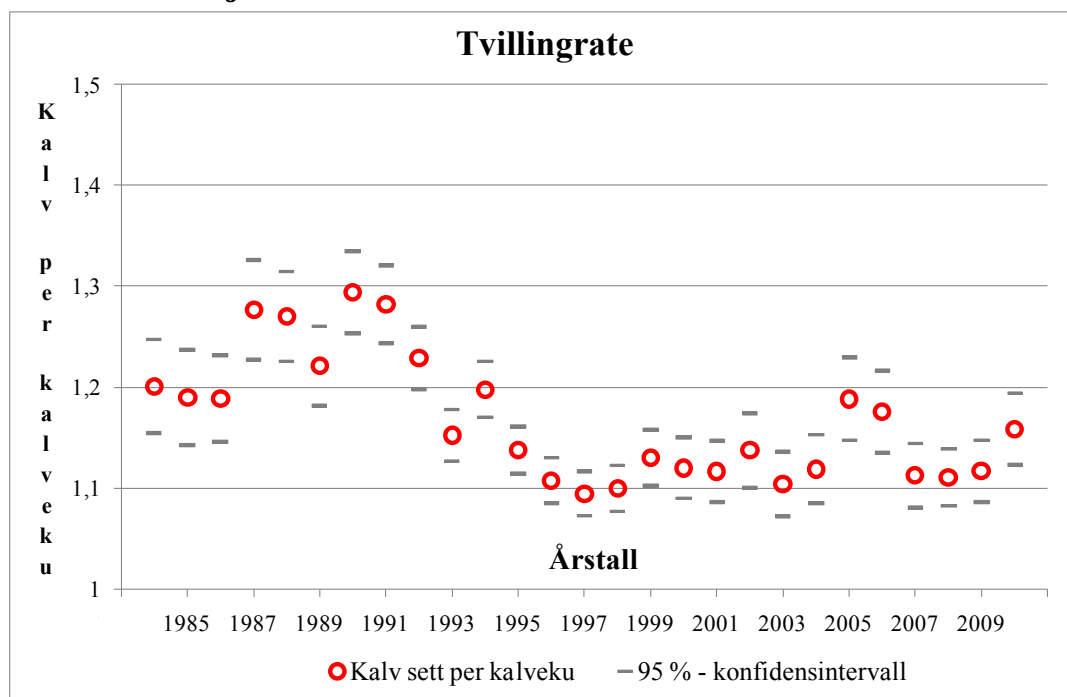

Figur 8: Beregnet kjønnsforhold "midt i jakta" i perioden 1984-2009 med svarte ruter og 95 % konfidensintervall med grå strek. Ku per okse fra sett-elg med (røde)sirkler.

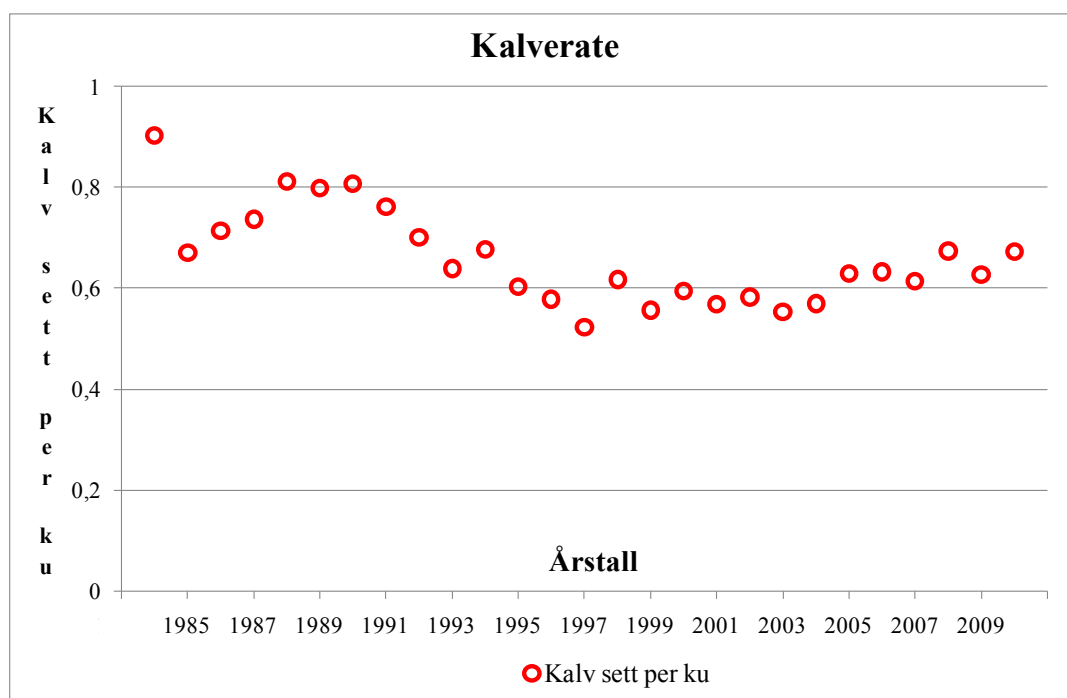
Elgtettheten på Ringerike ser ut til å være rundt 1100 elg etter jakt. Tettheten har vært relativt stabil siden 2002, men økte noe i perioden 2005-07 da jaktuttakene var litt lavere. Jaktuttakene rundt 500 elg i 2008 til 10 ser ut til å ha redusert elgtettheten noe igjen. Toppen av elgtetthet (etter jakt) hadde man i 1992 med en beregnet tetthet på rundt 2800 elg etter jakt. Sammenlignet med de beregningene som ble gjort etter jakt 2009 er den beregnede elgtettheten for 2010 noe høyere. Beregningene for perioden før 2005 er i praksis uendret. Sett i etterpåklokskapens lys må vi erkjenne at i alle år vi har gjort beregninger ser det ut til at vi har undervurdert elgtettheten noe på Ringerike, jamfør diskusjonskapittelet.

Kjønnsforholdet endrer seg gjennom jakta, det er skeivere ved jaktslutt enn ved jaktstart. For hele Ringerike ser kjønnsforholdet ut til å ligge i underkant av 1,5 ku per okse "midt i jakta".

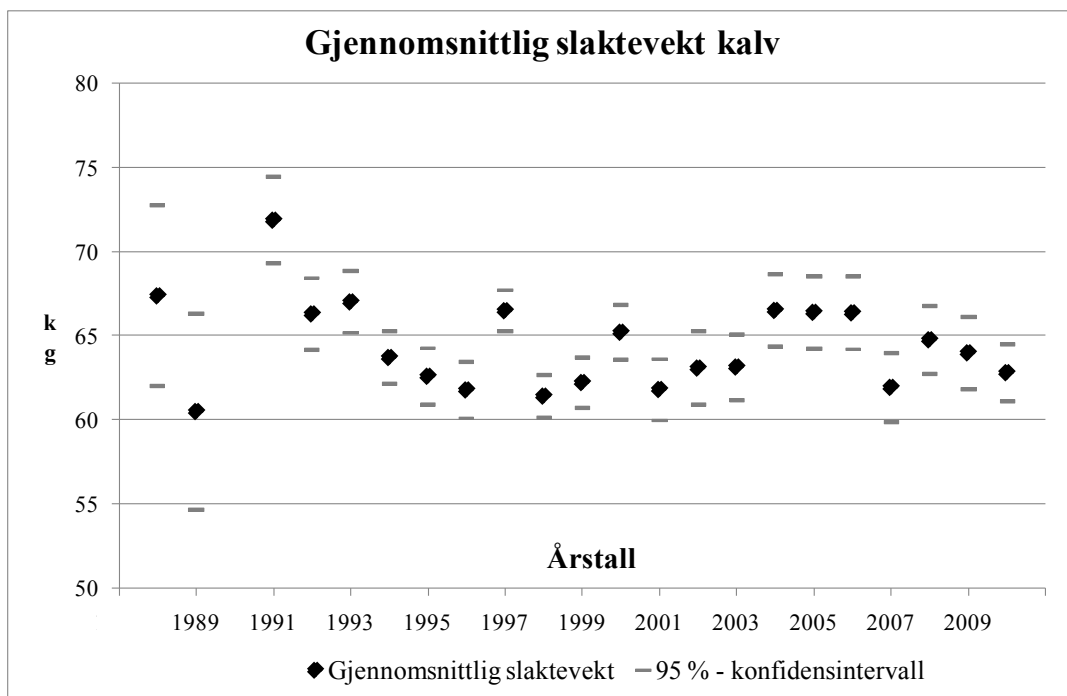
Bestandskondisjon

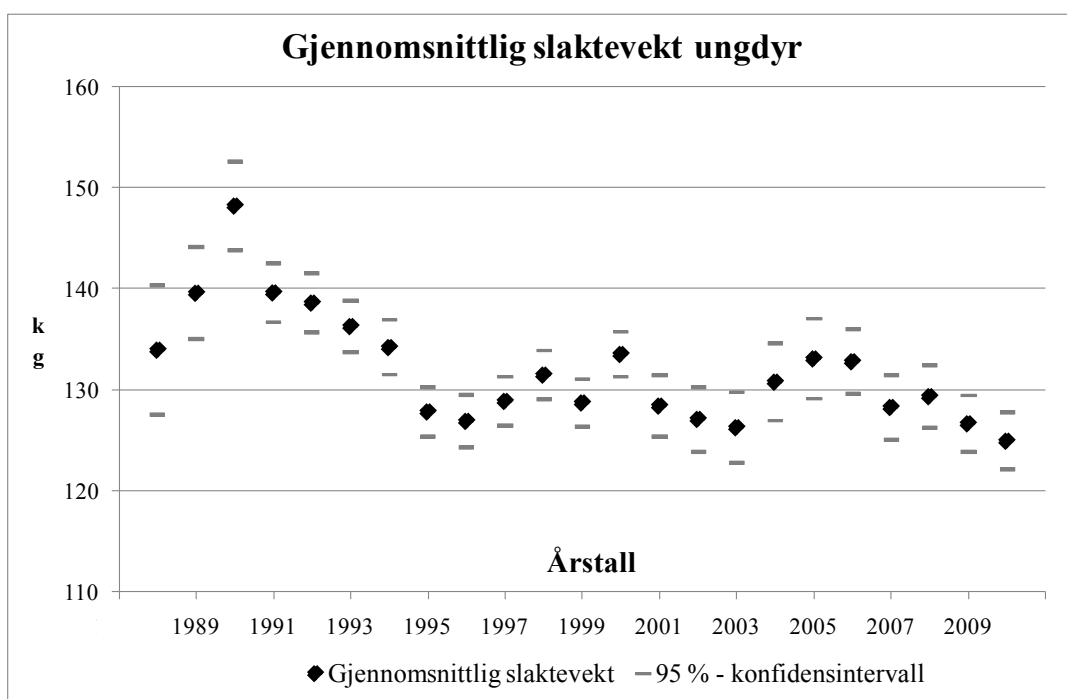
Figur 9: Kalv per kalvku/ tvillingrate fra sett elg på Ringerike i perioden 1984-2010. 95 % konfidensintervall med grå streker.

Figur 10: Kalv per ku fra sett elg på Ringerike i perioden 1984-2010.

Figur 11: Gjennomsnittsvekter i forhold til årstall for kalver skutt på Ringerike i perioden 1988-2010 med svarte ruter ($n = 2\,844$). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt de ulike årene.

Figur 12: Gjennomsnittsvekter i forhold til årstall for ungdyr skutt på Ringerike i perioden 1988-2010 med svarte ruter ($n = 2\,987$). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt de ulike årene.

Kalv- og ungdyrvekter

Bestandskondisjonen blir vurdert ut fra slaktevekter for kalver og ungdyr, samt kalv- og tvillingratene fra sett elg. Den gjennomsnittlige slaktevekta for kalv var på 63 kg i 2010 (n = 127) marginalt under gjennomsnittet for perioden 1988-2009 (64 kg, n = 2 727). Figur 12 indikerer at kalvevektene sank fra 1988 til midten av 90-tallet. Frem til 2008 kunne det se ut som om kalvevektene var i ferd med å øke noe igjen, men i 2009 og 10 fortsetter ikke denne utviklingen. Gjennomsnittlig vekt for ungdyr i 2010 var på 125 kg (n = 120), betydelig lavere enn gjennomsnittet for perioden 1988-2009 som er 131 kg (n = 2875). Ungdyrvektene i 2010 var altså relativt sett mye ”dårligere” enn kalvevektene.

Ofte regnes gjennomsnittlig kalvevekt på 65 kg og ungdyr vekt på 130-135 kg som brukbart. Innenfor områdene hvor vi (Faun) kjenner brukbart er det store forskjeller. ”Ytre deler” av Agder og Telemark har typisk slaktevekter for kalv rundt 50 kg i gjennomsnitt, noen områder lavere. I Østfold finner man gjennomsnittlige slaktevekter for kalv på 70-75 kg. Man kan også merke seg at ”høykondisjonsområder” som Trøndelagsfylkene tilsynelatende begynner å se nedgang i kalvevektene med gjennomsnitt rundt 60 kg i Sør-Trøndelag og 57 kg i Nord-Trøndelag i 2010 etter tall fra www.hjortevilt.no. Det skal bemerkes at tallmaterialet for slaktevekter ikke er komplett for alle kommunene i Trøndelag. Man skal også merke seg at kalv- og tvillingraten fremdeles er høy i begge Trøndelagsfylkene.

Vekter og kalveproduksjon hos eldre kyr

Vektene til de eldre kyrne er også kommentert tidligere i rapporten. I mange områder, for eksempel i Agder har det vært en offisiell målsetning fra fylkesleddet (Fylkesmann og fylkeskommune) å skyte en lav andel kyr med slaktevekt over 180 kg. Begrunnelsen er at de tyngste kyrne også har høyest kalverater. Det er ingen grunn til å betvile at det er en god sammenheng mellom vekt hos elgkyr og kalveproduksjon. Sammenhengen er vist i flere forskningsstudier.

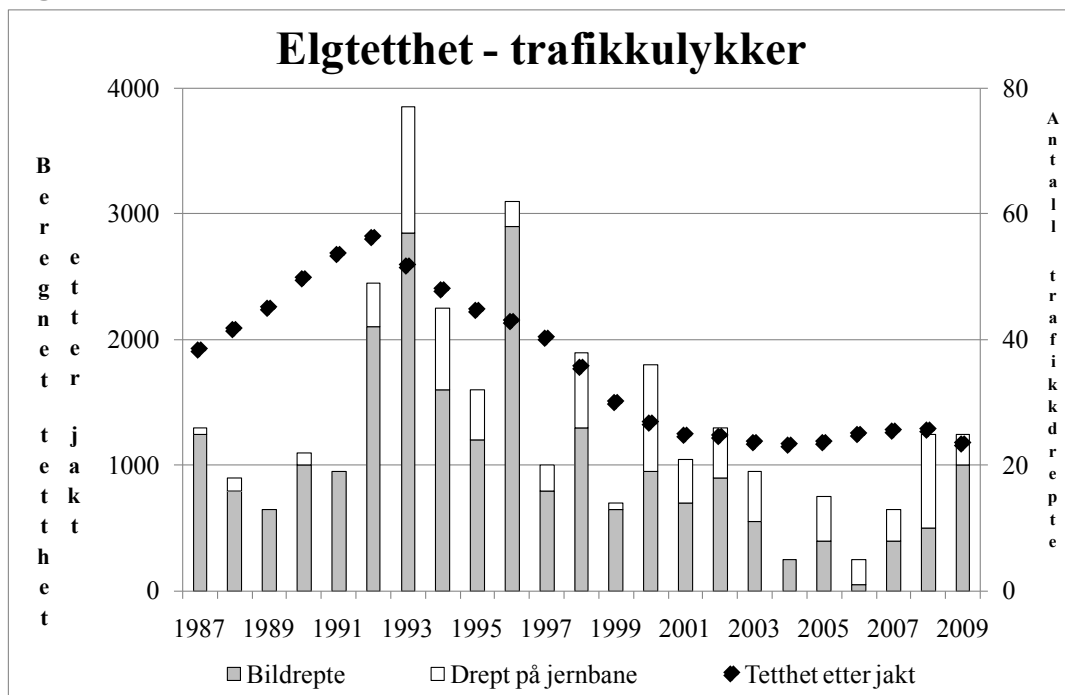
Også i tidligere rapporter fra Ringerike har vi pekt på at de tyngste og de letteste kyrne, dvs. fra Ringerike, ofte er kalvløse. Gjennomsnittsvekta for kalvløse kyr og kyr med kalv og/ eller melk er imidlertid svært lik. Vår tolkning har vært at de aller tyngste kyrne er individ som av en eller annen grunn har mistet kalven(e) og derfor er svært feite, mens de minste kyrne er uten kalv. ”Kroppstørrelsen” blant de kalveførende kyrne er derfor trolig større, men de er trolig noe mindre ”kjøtt/ fettsatt” under jakta.

Vår oppfatning er at sammenheng mellom kyrne sin vekt og kalveproduksjon tillegges alt for stor vekt når avskytningsstrategier skal velges. For eksempel har man i Østfold ”alltid” skutt svært mange tunge kyr, gjennomsnittsvekt for eldre kyr skutt i perioden fram til 2010 ligger på rundt 180 kg (www.hjortevilt.no). Bestandskondisjonen i Østfold er høyest i Norge med et mulig unntak for fylkene i Nord-Norge. Vår oppfatning er at den gjennomsnittlige jeger i liten grad kan skille ”store” kyr fra ”små” kyr før de er skutt. Den lave gjennomsnittlige slaktevekten for eldre kyr på Ringerike i 2010 (158 kg) tolker vi derfor som et dårlig tegn.

Kalv- og tvillingrate

Kalveraten og tvillingraten falt kraftig på Ringerike i perioden 1990-95. I perioden fra ca. år 2000 ser man indikasjoner på at i alle fall kalveraten bedrer seg noe. I 2010 ble det observert 0,67 kalv per ku og 16 % tvillingandel (1,16 kalv per kalveku). Det hadde vært ønskelig med både høyere kalv- og tvillingrate på Ringerike. Likevel merker man seg at disse ratene synes å gå i ”riktig retning” langsomt og forsiktig i motsetning til utvikling i slaktevektene i 2009 og 10.

Elg og trafikk

Figur 13: Registrert antall trafikkdrepte elg (på høyre akse) fordelt på "bildrepte" (grå) og "drept på jernbane" (hvite) på Ringerike i perioden 1987-2009. Data fra www.ssb.no. Merk at årstalla følger jaktåret for trafikkdrepte. Søylen for 1987 representerer tidsrommet 1. april 1987 til 31. mars 1988 osv. Beregnet antall elg etter jakt i det samme tidsrommet er vist med svarte "ruter" (venstre akse).

Fallvilt er registrert hos Statistisk Sentralbyrå (www.ssb.no). Figur 13 viser antall trafikkdrepte på Ringerike. Som man ser av figuren følger den registrerte naturlige dødeligheten tetthetsutviklingen i bestanden godt når man ser det hele over tid. Den årlige variasjonen er stor, og man kjenner igjen blant annet "snøvinteren" 1993/94 (OL-vinteren).

Man ser også at i perioden 1987-1991 hadde man små problemer med trafikken. Dette var snøfattige vintere, i tillegg har nok trafikkmengden økt betydelig etter denne tid. Det hersker liten tvil om at over tid vil antall trafikkulykker på Ringerike samsvare godt med hvordan elgtettheten utvikler seg. M.a.o. dersom man halverer elgtettheten vil man forvente halvparten så mange trafikkulykker som om elgtettheten var holdt stabil. Det vil selvfølgelig likevel være slik at reduksjon av tettheten som "sogner til ulykkesutsatte områder" vil gi bedre effekten enn å redusere tettheten av elg som sogner til mindre ulykkesutsatte områder.

Hjorteviltulykker og trafikk er et tema som blir stadig mer vektlagt i all offentlig forvaltning. Signalene fra Buskerud fylkeskommune er, så langt vi kjenner dem, også at dette vil bli et prioritert tema. Det finnes "aktive" tiltak man kan sette i verk for å begrense antall trafikkulykker med hjortevilt. God og kontinuerlig siktrydding langs vegene er et viktig tiltak. Målrettet føring er et annet tiltak som er brukt.

Det vil være viktig å prioritere ressursbruken på de mest skadeutsatte strekningene. Gode registreringsrutiner for hvor ulykker skjer vil derfor være av stor betydning over tid. Ringerike kommune har allerede signalisert at de aktivt vil ta i bruk "fallviltfunksjonen" i Hjorteviltregisteret (www.hjortevilt.no) for å oppnå dette.

”Flått og flue”

For mer bakgrunnsinformasjon om hjortelusflue og flått viser vi til www.flattogflue.no. Fra og med 2010 har vi lagt opp til å registrere forekomsten av flått og hjortelusflue på tannkonvoluttene. Disse registreringene videresender vi til Veterinærinstituttet.

Tabell 5: Oversikt over registrerte flått og flue på elg og hjort felt på Ringerike i 2010.

	Flått		Hjortelusflue	
	Antall	% av registrerte	Antall	% av registrerte
Ingen	184	98 %	183	97 %
Få (1-20)	4	2 %	5	3 %
En del (21-100)	0	0 %	0	0 %
Mange (>100)	0	0 %	0	0 %
Ikke registrert	305		305	
Sum registrerte	188		188	
Total sum	493		493	

Som man ser av tabell 5 ble det gjort registreringer av flått og hjortelusflue for 188 individ på Ringerike i 2010. Av disse ble 4 stk, hvorav 1 hjort og 3 elg, registrert med forekomst av flått. Det ble bare registrert ”få” flått. Individua med flått ble registrert i jaktfeltene 16 H (hjorten), 18 C og 48 G (2 stk).

Det ble registrert 5 individ med forekomst av Hjortelusflue, alle elg. Disse ble registrert i jaktfeltene 20 D, 48 A, C og E (2 stk). I ”Tellings- og fellingsrapporten” fra 2007 oppgav Hans Bergan at hjortelusflua var observert på Tyristrand og i Haugsbygd. Flua var da bare observert som flue, ikke på skutte hjortevilt. I ”Tellings- og fellingsrapporten” fra 2008 ble det oppgitt at det var felt 2 elg med hjortelusflue i vald 48 ”i åsen nord for Vågård”. Dette stemmer jo med at flua fremdeles ble observert på elg i vald 48 i 2010.

Flåtten og hjortelusflua har helt forskjellige livsløp. Felles for begge parasittene er at hjortevilt er en viktig vertsart og at man må regne med at det er sammenheng mellom tetthet av hjortevilt og tetthet av parasitter/ plagen parasitter vil utgjøre.

Hjortelusflua er enda mer spesialisert på hjortevilt, særlig elg, enn det flåtten er. Følgende beskrivelse er et utdrag fra ”Fakta om Hjortelusflue” på ”www.flattogflue.no”:

”De nyklekte voksne hjortelusfluene flyr omkring fra september til oktober på jakt etter en vert. Når dyrene oppdages, flyr fluene målbevisst, rettlinjet og raskt mot målet, der de straks tar tilhold i hår og pels. Om de ikke finner en vert innen fem dager vil de høyst sannsynligvis dø. Har de først funnet en vert, vil de tilbringe resten av sitt liv på denne. Vingene kastes umiddelbart etter landing, og lusflua kan aldri fly igjen. Bare noen korte vingestumper sitter igjen. Etter landing vil den søke næring ved å stikke verten for å suge blod. Etter ca. 14 dager er hjortelusflua kjønnsmoden. De parer seg på verten og overvintrer på den.

Føder levende unger

Lusfluene har en meget spesiell livssyklus. Som insekter kommer de nærmest til pattedyrenes løsning på fosterutviklingen. Lusflua har én larve av gangen som

utvikles gjennom tre larvestadier inni i moren. Hun mater den med et næringsrikt sekret fra spesielle kjertler i sin livmor. Først når larven er ferdig utviklet vil den fødes i et slags forpuppestadium, der larven har en oval, noe flattrøkt form.

Hos hjortelusflua tar larveutviklingen bare tre dager, og hver hunn utvikler ca. 30 larver gjennom høsten, vinteren og våren. Etter fødselen går forpuppen i løpet av en time inn i det ekte puppestadium. Denne puppen er 3 mm lang, eggformet, hard, blank og svart (...). Den faller snart ut av pelsen og blir liggende på bakken eller snøen. Her blir den liggende helt fram til neste høst, hvor den klekker. Dødeligheten for de voksne, reproduserende lusfluene om vinteren er trolig lav, men de voksne lusfluene overlever ikke sommeren fram til høsten når den nye generasjonen klekker.”

Det er et viktig poeng at Hjortelusflua er en dårlig flyger. Den er derfor i svært liten grad i stand til å ”spre seg selv”, men avhengig av å bli forflyttet av vertedyret.

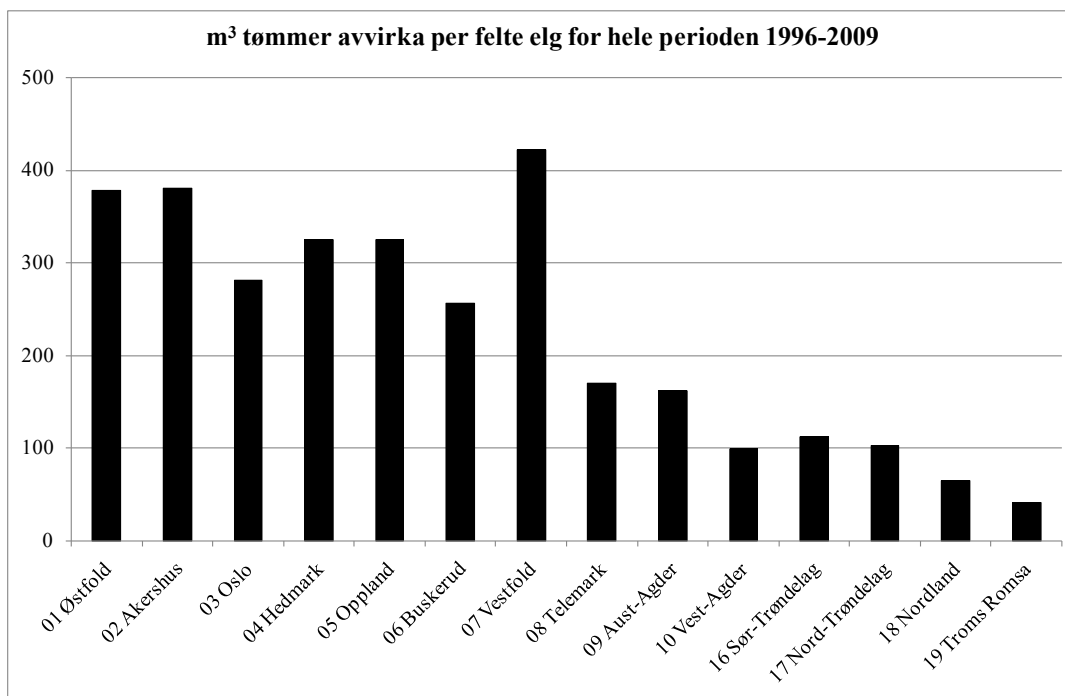
Elg – Skog

Faun Naturforvaltning AS utarbeidet i 2010 en rapport om beitetakseringer gjennomført på Ringerike¹. I konklusjonen hette det blant annet: ”I perioden 2006 - 10 kan man ikke se noen tydelig utvikling i beitepresset på Ringerike, men beitetrykket synes snarere å ha økt enn å ha blitt redusert. Beitetrykket er langt høyere enn det man regner som ”bærekraftig” på furu. Skogskadene er betydelige på furu og i enkelte områder svært store....”

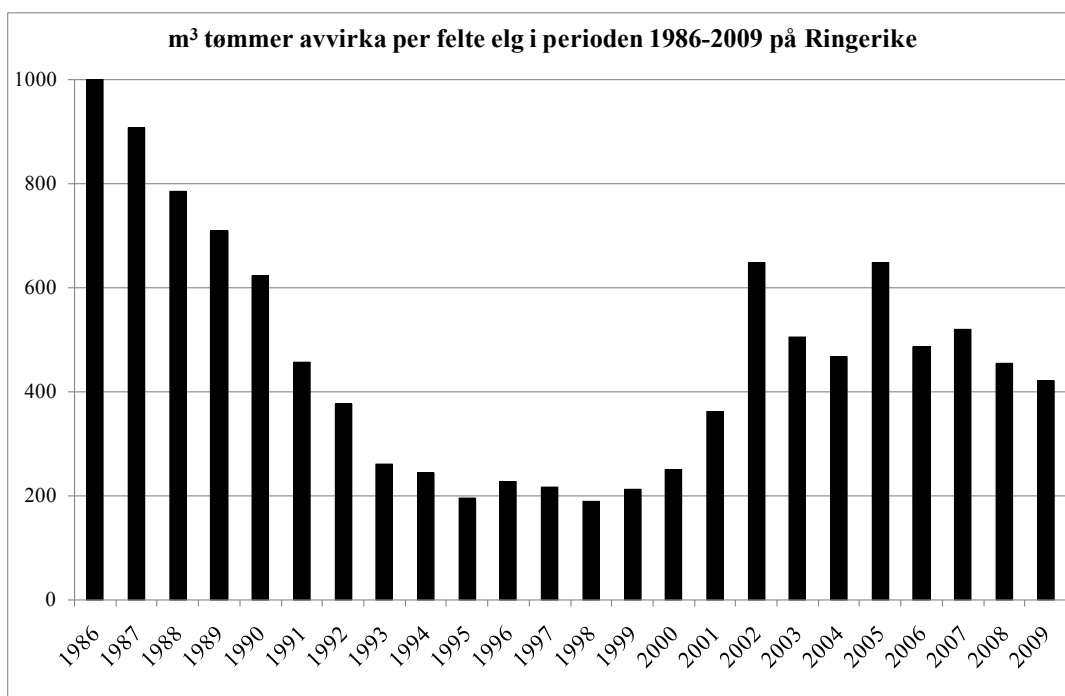
Vi har også sammenlignet avskytingen av elg i ulike fylker og kommuner med avvirket kubikkmasse i skogbruket. Figur 14 viser at fylkene rundt ”indre Oslofjord” utmerker seg med å avvirke mye tømmer i forhold til hvor mye elg som er skutt. I disse fylkene, særlig i Østfold og med et unntak for mye av Vestfold, har man opprettholdt en høy bestandskondisjon. I Agder og Telemark, fylkene med den laveste bestandskondisjonen hos elg, har det relativt sett blitt skutt svært mye elg i forhold til avvirket tømmermengde. For Ringerike sin del ser man av figur 15 at 1991-2001 ble det avvirket lite tømmer i forhold til mengde skutte elg. I stor grad skyldes dette stor avskyting/ redusjonsavskyting, men i den samme perioden var også tømmeravvirkningen noe lavere.

Sett i forhold til de aller fleste andre områder avvirket det relativt mye tømmer på Ringerike i forhold til hvor mye elg som skytes. Dette har i alle fall to viktige følger. Høyest sannsynlig vil det over tid legge grunnlaget for økte slaktevekter og bedret kalverate. Samtidig er det klart at for grunneierne på Ringerike er skog en mye viktigere økonomisk ressurs enn elg. (NB! Det er selvsagt ikke det samme som at elgen ikke er en viktig ressurs). Vårt klare inntrykk er at dette er en hovedårsak til at det er lettere å nå gjennom på Ringerike med et budskap om å begrense elgtettheten enn det for eksempel er i store deler av Agder og Telemark.

¹ Gangsei, L.E. 2010. Elgbeitetaksering på Ringerike 2010. Faun-Rapport 040-2010. Faun Naturforvaltning AS, Fyresdal Næringshage, 3870 Fyresdal. 33s.

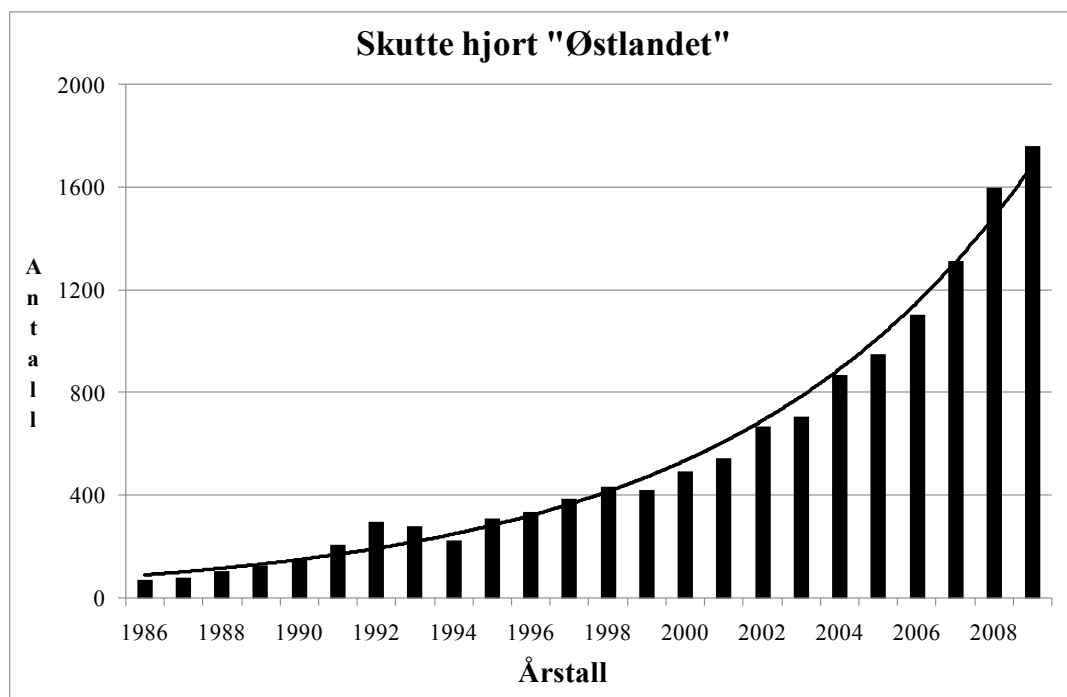

Figur 14: Antall m³ avvirket per skutte elg for hele perioden 1996-2009 på fylkesnivå. Data fra www.ssb.no.

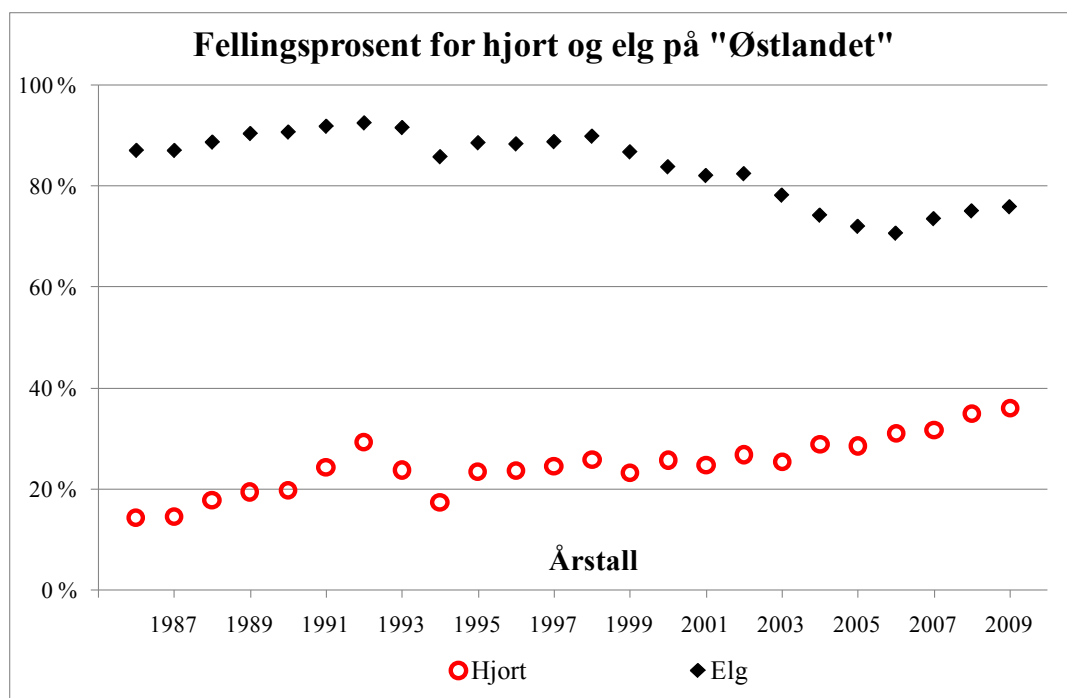

Figur 15: Antall m³ avvirket per skutte elg i perioden 1986-2009 for Ringerike. Data fra www.ssb.no. Merk forskjellen på skalaen (Y-aksen) i figur 13 og 14.

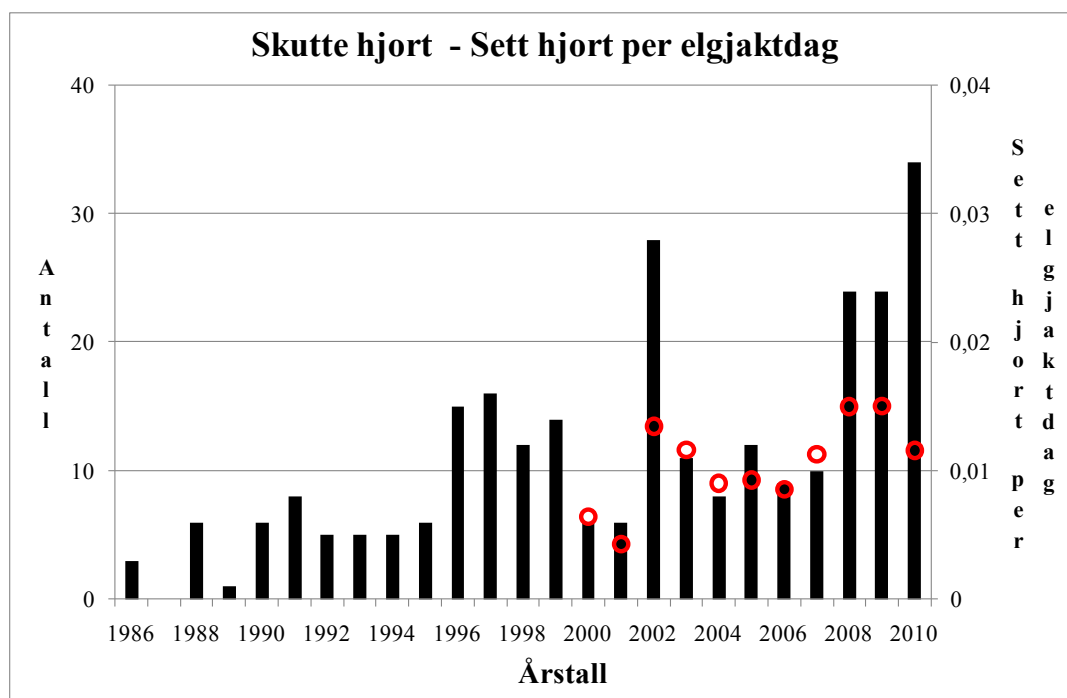
Hjort

Figur 16: Antall skutte hjort på "Østlandet" (fylkene Akershus, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust- og Vest-Agder) i perioden 1986-2009 etter data fra www.ssb.no. Trendlinja viser en årlig prosentvis vekst i avskytinga på 13 %.

Figur 17: Fellingsprosent for elg med svarte ruter og hjort med sirkler (røde) for "Østlandet", jamfør figurtekst 16, i perioden 1986-2009. Data fra www.ssb.no.

Figur 18: Antall skutte hjort på Ringerike i perioden 1986-2010 etter data fra www.ssb.no i perioden 1986-2007 og fra Ringerike kommune i perioden 2008-10. Sett hjort per elgjaktdag er vist med (røde) sirkler (skala på "høyre Y-akse").

Figur 16 viser at hjortebestanden, målt som antall skutte, er i sterk vekst i Østlandsfylkene "vest for Oslofjorden". En modell hvor man legger til grunn 12,75 % årlig vekst i avskytingen gir svært god tilpasning, jamfør figur 16. Hjortefellingen på Ringerike har økt i samme periode, men ikke på langt nær i samme omfang. Heller ikke "sett hjort per elgjaktdag" viser noen svært økende trend på Ringerike. Man ser fremdeles rundt 20 elg for hver hjort på Ringerike. Trolig representerer dette ikke det reelle forholdet mellom artene. Det er ingen tvil om at elg fremdeles er totalt dominerende arten av elg og hjort på Ringerike.

Man ser også, særlig i Ådal, at en svært høy andel av de sette hjortene blir skutt, ergo at jaktpresset er stort. Slik vi kjenner situasjonen i Ådal er det et bevist (og legitimt!) valg for å holde tettheten av hjort nede.

Veksten i hjortetetthet har skjedd samtidig med at kvotene i området har vært "tilnærmet frie". Selv om fellingsprosenten viser en økende tendens (figur 17) har man fremdeles ikke nådd en fellingsprosent på 40 per 2009. Talla for 2010 er ikke klare.

Hjorten har en sosial struktur i flokker. Hjorten opptrer derfor enda mer "lokalt" enn elgen. Selv om fellingsprosenten totalt sett er lav skal man derfor ikke se bort i fra at enkelte "hjorterike" vald på Østlandet enkelte år "fyller kvota". Vår oppfatning er likevel at det gjennomgående må være ei prioritert oppgave i forvaltninga av hjort på Østlandet å gi jegerne trening i hjortejakt. Dersom forvaltningen, både offentlig og privat, disponerer dyktige jegere vil man kunne stabilisere/ redusere tettheten av hjort når man ønsker det.

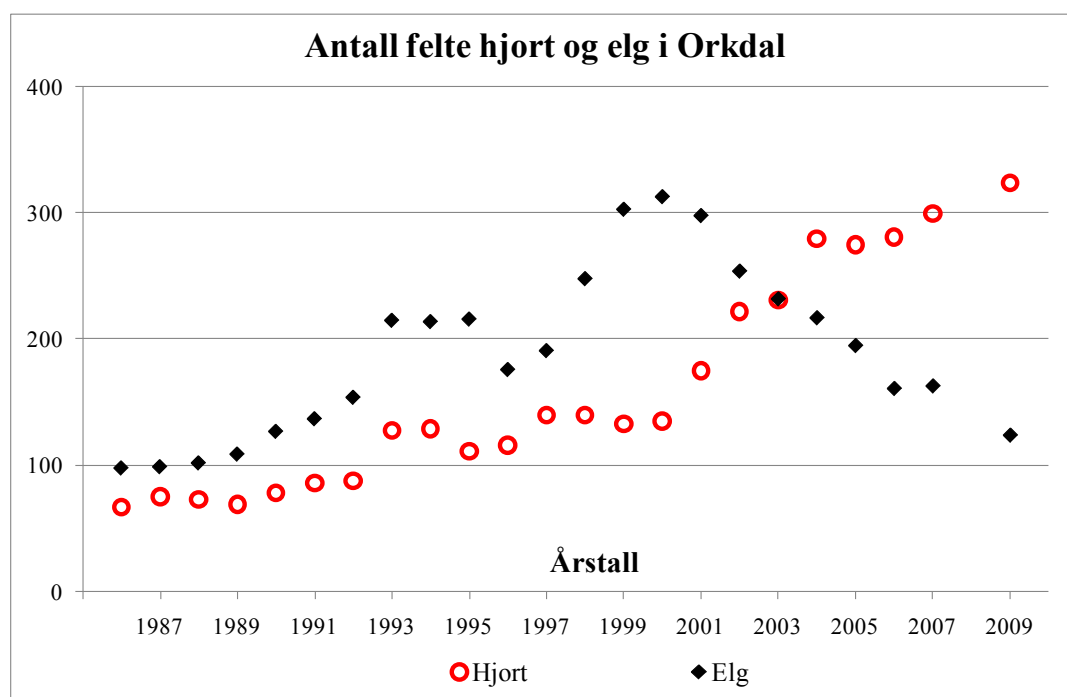
Generelt teori tilsier at naturens ressurser vil utnyttes bedre om man har både elg og hjort til stede enn om man bare har elg (eller hjort). Hjort synes å være en konkurransesterk art både overfor elg og rådyr. Et unntak er at svært snørrike vintere påvirker hjorten hardere enn elgen. Jamfør utviklinga i fellingstall for hjort på Østlandet i perioden 1992-95, altså perioden med OL – vinteren, figur 16.

Hjorten har ei relativt sett stor vom og er tilpasset en gressdiett om sommeren. Elgen er faktisk noe mer kravfull om sommeren og i utgangspunktet tilpasset en bladdiett fra busker. Det er også rimelig å anta at hjort, som er en sørlig art, har et bedre forsvar mot parasitter etc. enn elg som er en nordlig art. For eksempel er det velkjent at hjorten sølebader, dette er en form for antiparasittadferd.

Tradisjonelt er Vestlendingene ”redde for elg” og Østlendingene ”redde for hjort”. Det er helt klassisk at man frykter det man ikke kjenner. Det hersker likevel ingen tvil om at hjort kan gjøre betydelig skade på skog, særlig gran. Barkskrelling av gran i HK III og IV, samt at det i flere områder meldes om at hjorten tar toppskudda av granplanter. Særlig synes skadene med barkskrelling å kunne bli betydelige i areal nært knytta til fôringsplasser for hjort.

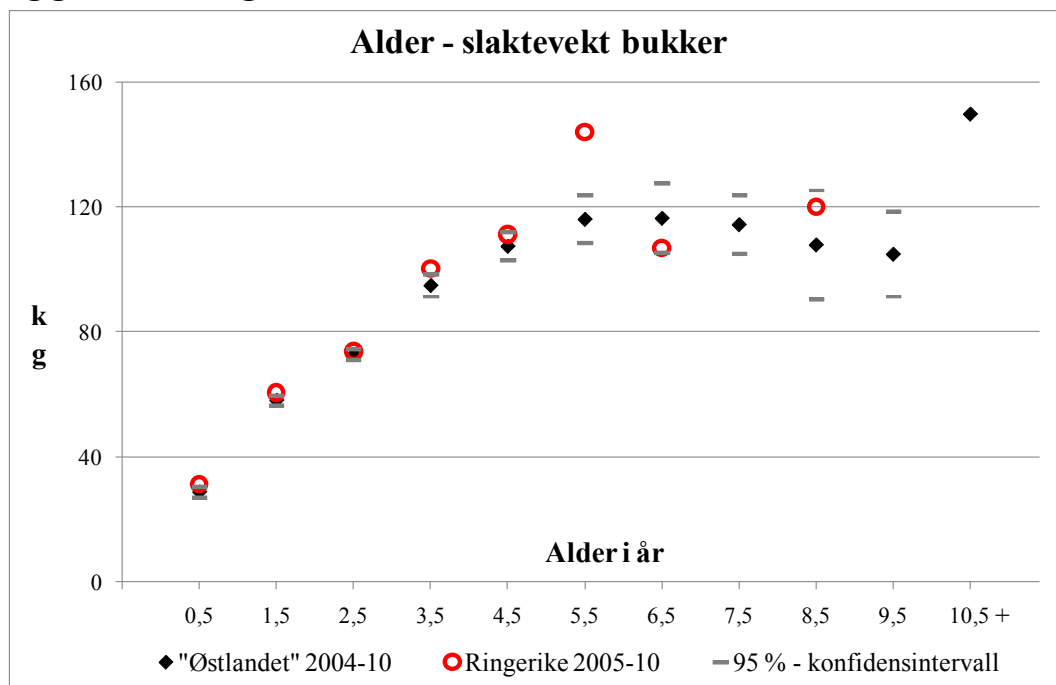
Sett ut fra et viltforvaltningsperspektiv er det klart at det er rom for å øke tettheten av hjort betydelig på Østlandet uten at det bør gå ut over hjortens bestandskondisjon. Siden elg og hjort er ulike arter, og har ulike økologiske nisjer, er det overveiende sannsynlig at tettheten av hjort fremdeles kan økes uten at det vil gi store negative utslag for elgens bestandskondisjon.

Sør-Trøndelag blir ofte trukket frem som et fylke med høy avskyting av både hjort og elg. Man skal da merke seg at de fleste kommunene i Sør-Trøndelag er enten hjorte- eller elgdominert. Av kommunene blir ofte Orkdal trukket frem som et eksempel på kommune med mye av både elg og hjort. De senere årene har man imidlertid sett at elgfellingen i Orkdal er redusert, mens avskytingen av hjort fremdeles øker. Vi synes derfor det er liten grunn til å holde frem Orkdal som et bevis på at det er mulig å holde seg med stabilt høye bestander av både elg og hjort. At artene kan ”gå sammen” er det imidlertid ingen tvil om. Høyest sannsynlig vil man også kunne holde seg med betydelige tettheter av begge arter, noe Orkdal er et godt eksempel på. Fellingsprosentene for elg og hjort i Orkdal i perioden 1986-2007 var på henholdsvis 84 % og 63 %. Det må bemerkes at så langt vi kjenner til skyldes den reduserte elgfellingen en målrettet bestandsreduksjon av elg i Orkdal og er derfor ønsket!

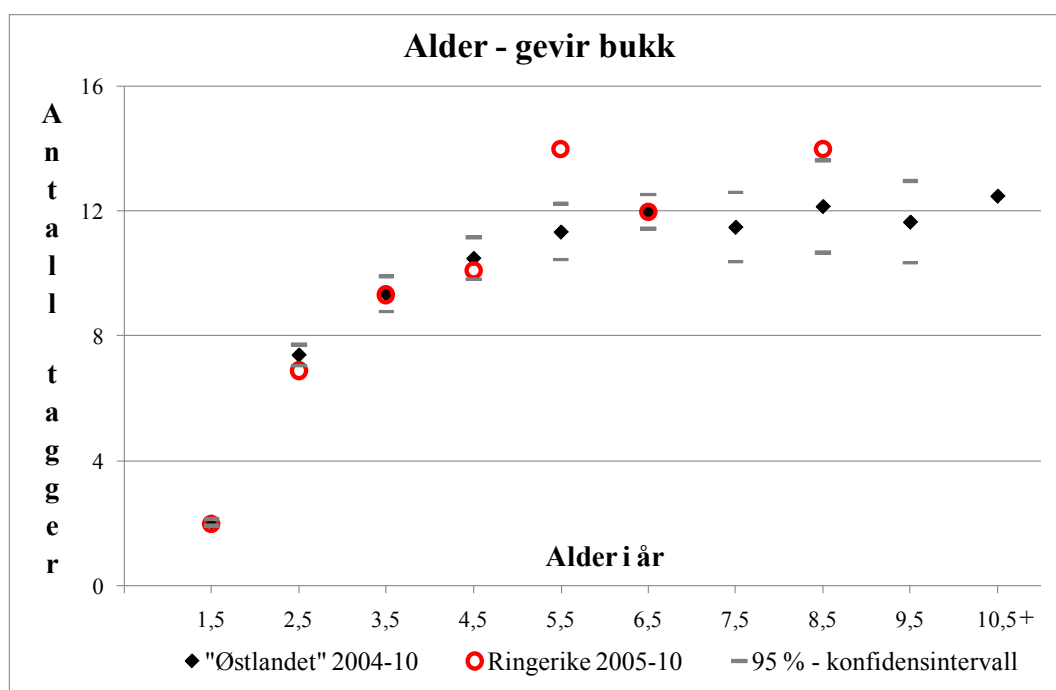

Figur 19: Totalt antall felte elg (svarte ruter) og hjort ((røde) sirkler) i Orkdal kommune i Sør-Trøndelag i perioden 1986-2009. Data fra www.ssb.no

Vekt og gevirutrvikling

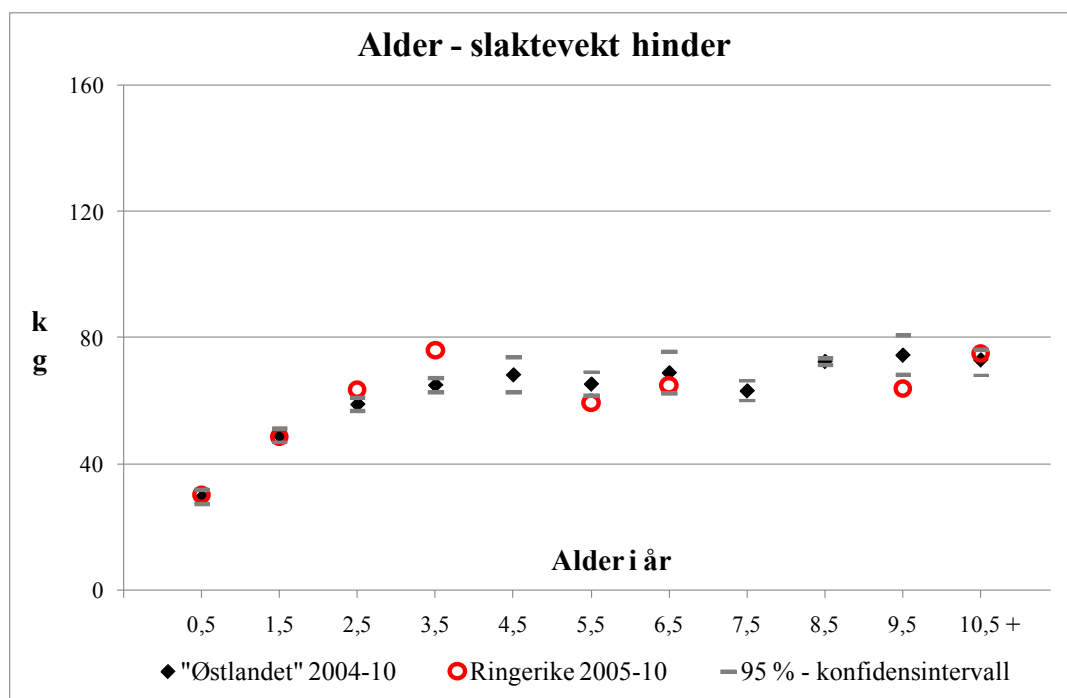

Figur 20: Gjennomsnittsvekter i forhold til alder for bukker skutt på "Østlandet"² i perioden 2004-10 med svarte ruter (n = 362). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt til de samme aldersklassene. Sirklene (røde) viser gjennomsnittlig vekt for bukker felt på Ringerike i perioden 2005-10 (n = 57).

Figur 21: Gjennomsnittlig antall tagger i forhold til alder for bukker skutt på "Østlandet" i perioden 2004-10 med svarte ruter (n = 291). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt til de samme aldersklassene. Sirklene (røde) viser gjennomsnittlig antall tagger for bukker felt på Ringerike i perioden 2005-10 (n = 37).

² Kommunene: Bamble, Drangedal, Eidsvoll, Evje og Hornnes, Froland, Fyresdal, Gjerstad, Gol, Gran, Grimstad, Jevnaker, Kongsberg, Krødsherad, Lillesand, Lindesnes, Nes, Nord-Odal, Nore og Uvdal, Notodden, Ringerike, Sigdal, Stange, Søndre land, Sør-Aurdal, Tokke og Tvedestrand.

Figur 22: Gjennomsnittsvekter i forhold til alder for hinder skutt på "Østlandet" i perioden 2004-10 med svarte ruter ($n = 186$). Grå streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventet vekt til de samme aldersklassene. Sirklene (røde) viser gjennomsnittlig vekt for hinder felt på Ringerike i perioden 2005-10 ($n = 29$).

Figurene 20-22 viser at vektutviklingen til hjort med alder, både bukker og hinder, viser det samme mønsteret som elgen gjør med økende alder. Hanndyra vokser frem til minst 6 års alder, mens hodyra vokser frem til ca. 3 års alder. Ut fra litteraturen går det frem at hjortebukkene relativt sett investerer mer i brunsten enn elgoksene. Relativt sett varierer derfor hjortebukkene si vekt mer gjennom høsten enn tilfellet er for elgoksene.

I mellom-Europa, for eksempel i Ungarn, leier man ut trofèjakt på hjort. Man er da nøye med å skyte bukkene ved ganske nøyaktig 10 års alder. Da er gevirstørrelsen på topp. Gevirfiguren vist i denne rapporten (også for elg) viser gevirstørrelsen målt som antall tagger. Det er god sannsynlighet for at gevirene til bukker på 8-10 år i gjennomsnitt er lengre og/eller tyngre, enn for bukker rundt 6 år uten at taggeantallet endrer seg.

Diskusjon

Bestandskondisjon

I 2010 var utslaga i bestandskondisjonen på Ringerike noe vanskelige å tolke. Kalveraten og tvillingraten utviklet seg positivt, mens slaktevektene særlig for ungdyr og eldre kyr var rekordlave. For slaktevektene virker det som om det er en "engangseffekt" som har vært ganske betydelig i 2010 og som muligens kan være påvirket av en hard vinter. Den langsiktige trenden for slaktevekter er imidlertid ikke positiv uansett hvordan man snur og vender på det.

Den absolutt mest sannsynlige årsaken til lave slaktevekter er at fôrkvaliteten (NB! Kvaliteten ikke mengden!) ikke er tilfredsstillende. Ringerike er en svært skogdominert kommune. Vi kan derfor med svært god sikkerhet slå fast at elgens viktigste biotop er skogsmark. Ut fra beitetakseringer, uthegningsforsøk og lignende hersker det ingen tvil om at beiting av hjortevilt i svært stor grad påvirker vegetasjonen i buskhøyde i skogområdene. Det er overveiende sannsynlig tilgangen på kvalitetsfôr på nettopp disse arealene som er viktig for bestandskondisjonen til elgen på Ringerike. Derfor påvirker elgtettheten direkte elgens egen bestandskondisjon. Dette resonnementet er sikrere på Ringerike enn i områder hvor for eksempel fjell eller innmark utgjør en stor andel av elgens potensielle biotoper.

På dette grunnlag synes det å være nødvendig å redusere elgtettheten ytterligere om bestandskondisjonen skal bedres på Ringerike. Vi må erkjenne, slik vi og gjorde i fjorårets rapport, at vi nok var for "feige" med tilrådingene i perioden 2003-04.

Slik vi nå vurderer det må man trolig redusere elgtettheten ytterligere om bestandskondisjonen skal varig bedres. Vi vil antyde en vinterbestand under 1000 elg, gjerne ned rundt 800 elg, noe som tilsvarer ned mot 0,2 elg sett per jegerdag. Vi må erkjenne at sammenhengene mellom tetthet og utvikling i bestandskondisjon ikke er tilstrekkelig godt kjent.

Tetthet

I den perioden vi har gjort beregninger av elgtettheten på Ringerike har beregningen av "siste års tetthet" gjennomgående vært for lav. Feilberegningene har vært små, men det har bidratt til at våre anbefalte jaktuttak har vært noe lavere enn ønsket.

Det må understrekes at det bare er beregningene for de siste års bestander som har vært litt for lave. Den "historiske bestanden", dvs. frem til de siste 2-3 år av hver beregning, er i praksis uendret fra år til år. Årsaken til at tetthetsberegningen blir feil er at man må gjøre noen forutsetninger som ikke stemmer med virkeligheten. Man regner blant annet med ingen netto migrasjon i noen kjønns eller aldersklasse. Det blir også lagt til grunn en gitt "naturlig dødelighetssjanse" på 5 % fra jaktslutt til jaktstart. Det kraftige fallet i elgtetthet i perioden 1993-2000 skyldes først og fremst høye jaktuttak. Men det kan også se ut til at den naturlige dødeligheten i denne perioden var høyere enn de forutsatte 5 %. Med andre ord at man fikk litt "drahjelp" i bestandsreduksjonsperioden.

På dette grunnlag må man konkludere med at det er usikkerhet i beregningen. Gjennomgående er det uansett slik at vi er svært godt tilfredse med de beregningene som er gjort siden vi skrev første rapport etter jakta 2001.

Jaktuttak 2011

Elg

Etter de signala vi har fått fra Ringerike har man et klart ønske om å legge forholdene til rette for en bedre bestandskondisjon, særlig å forbedre slaktevektene. Samtidig er beiteskadene på skogbruket betydelige og de par siste årene med snørrike vinterne har igjen anskueliggjort at trafikkulykker med elg er et betydelig problem.

Den enkleste løsningen for å oppnå dette er å øke jaktuttakene. Dermed vil elgtettheten reduseres igjen. Et jaktuttak rundt 600 elg i 2011 er et naturlig råd. I årets rapport er det ikke gjennomført egne beregninger for regionene, men ut fra fjorårets rapport hvor dette ble omtalt synes det som om det særlig er behov for å øke jaktuttakene i Tyristrand-Ask, vestre del av Sokndalen og Hønefoss-Krokskogen.

Tabell 6: Beregninger for antall elg fra og med før jakt 2010 til før jakt 2012
Forutseningene er 5 % naturlig dødelighet og 0,7 kalv per ku før jakt. Det er lagt til grunn en hannkalvandel på 52 %.

	Før jakt 2010	Jaktuttak 2010	Etter jakt 2010	Før jakt 2011	Foreslått jaktuttak 2011	Etter jakt 2011	Før jakt 2012
Kalver	434	123	311	414	150	264	344
Kyr	610	137	473	591	200	391	492
Okser	492	196	296	435	250	185	306
Sum	1536	456	1080	1440	600	840	1142
Ku per okse	1,24		1,60	1,36		2,11	1,61
Kalv per ku	0,71		0,66	0,70		0,68	0,70

Hjort

Etter de signalene vi har fått fra Ringerike kommune ønsker man å se på muligheten for å øke hjortebestanden noe for delvis å erstatte elg som ”jaktbart vilt”.

Som vist tidligere i rapporten har man sett en svært stor økning av hjortetettheten på Østlandet til tross for tilnærmet ”frie kvoter”. Det er overveiende sannsynlig rom for å øke hjortetettheten på Ringerike uten at bestandskondisjonen til hjort blir dårligere. I hvor stor grad en økt hjortebestand vil påvirke elgen negativt særlig ved konkurranse om kvistbeite vinterstid er usikkert. Vi vil anta at effekten er betydelig, men at en økning av hjortetettheten vil påvirke elgens produksjonsgrunnlag (”matfat”) vesentlig mindre enn tilsvarende økning av elgtettheten.

På Ringerike, særlig i Ådal, ser man ikke tydelige tegn på at tettheten av hjort vokser så mye. I Ådal skyter man og svært mye av den hjorten som blir sett. Dette indikerer at jegerne er i stand til å begrense veksten i hjortebestanden i disse områdene.

Det er ikke opp til oss å bestemme hvilke mål man setter seg for tettheten av hjort på Ringerike. Dersom det finnes vald/ rettighetshavere som ønsker å holde tettheten av hjort på et lavt nivå, for eksempel på grunn av skogskader/ frykt for skogskader bør det bli godtatt som en legitim målsetning. I områder hvor man eventuelt ønsker å øke tettheten av hjort bør man parallelt legge til rette for at jegerne får øve på hjortejakt. Da er ”tradisjonell retta avskyting” et godt virkemiddel. Dvs. spare hindene og legge avskytinga på kalv og (spiss)bukker. Med den utviklingen man ser i hjortebestandene på hele det sentrale Østlandet vil det undre oss om ikke Ringerike også vil oppleve en økning i tettheten av hjort.

Konklusjon

Det er beregnet at elgtettheten etter jakt 2010 på Ringerike er om lag 1100 elg. Det ser ut til at kjønnsforholdet ligger i underkant av 1,5 ku per okse.

Bestandskondisjonen hos elg på Ringerike ser ut til å være relativt stabil, på et lavere nivå enn ønsket. I 2010 var slaktevektene rekordlave, særlig skilt ungdyr og eldre kyr seg ut i negativ retning. Samtidig fortsetter den langsomme positive utviklingen for kalv/tvillingraten.

Av hensyn til bestandskondisjonen, kostnader ved trafikkulykker, kostnader for skogbruket og et "føre var – prinsipp" i forhold til flått og hjortelusflue, er det vårt råd at man øker jaktuttaket til rundt 600 elg på Ringerike for å redusere elgtettheten betydelig. Vi understreker at det er kommunen og rettighetshaverne i samarbeid som ut fra egne "kost/nytte – vurderinger" skal bestemme seg for hvilken elgtetthet de ønsker seg på Ringerike.

Ut fra samme prinsipp bør man vurdere hvordan hjorten skal forvaltes. Hjorten har foreløpig svært god bestandskondisjon. Det er høyest sannsynlig rom for å øke tettheten av hjort uten at hjortens bestandskondisjon forverres eller at det går hardt ut over elgens bestandskondisjon. Imidlertid kan hjort lokalt føre til store skader for skogbruket. Dersom valdene på dette grunnlag ønsker å holde tettheten av hjort lav er det en legitim målsetning. Virkemiddelet er i så fall hard avskyting av alle kategorier hjort.

Dersom man ønsker å øke tettheten av hjort bør man fra rettighetshaverne og kommunen sin side parallelt legge forholdene til rette for at jegerne får "trene". Tradisjonell "retta avskyting", dvs. spare på hind vil gi økt tetthet av hjort samtidig med at jegerne gis anledning til å jakte mye.

Vedlegg

- 1) Oversikt over felte elg jakta 2010
- 2) Oversikt over felte hjort jakta 2010

Elg på Ringerike 2010

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagger	Alder	Tvill.	Flått	Hjorte-lusflue	Merknad
02	A+B	Hann	1	25	9	180					4	5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	2	25	9	68						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	3	25	9	168			1			6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	4	25	9	145			0			7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Hann	5	25	9	220					2	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Hann	6	25	9	154					2	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	7	28	9	158			0			5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Hann	8	28	9	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	9	28	9	204			1			6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Hann	10	28	9	56						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	11	28	9	156			1			7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	12	30	9	68						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	13	30	9	124						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Hann	14	1	10	206				1	8	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	15	17	10	144		1				10,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Var skadet mellom klauvene på venstre forbein.
02	A+B	Ho	16	23	10	142		0				4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	A+B	Ho	17	29	10	68						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	C	Ho	1	25	9	104						1,5		Ingen	Ingen	Såg ut som en liten kalv. Mistenker at den er født august 2009. Faun kommentar. Vedlagte tenner er "ungdyrtenner", altså er elgen født i 2009.
02	C	Ho	2	27	9	136						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	C	Hann	3	30	9	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	C	Hann	4	30	9	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	C	Hann	5	31	10	155					2	2,5		Ingen	Ingen	
02	D	Hann	1	25	9	133					2	1,5		Ingen	Ingen	Røssermyr
02	D	Hann	2	26	9	170					2	2,5		Ingen	Ingen	Holleruddalen. Usikker på om elgen var 1,5 år
02	D	Hann	3	26	9	71						0,5		Ingen	Ingen	Skamarka
02	D	Ho	4	26	9	170			1			4,5		Ingen	Ingen	Skamarka
02	D	Ho	5	29	9	140			0			4,5		Ingen	Ingen	Seteråsen/Gavletjærn
02	D	Ho	6	30	9	69						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
02	D	Ho	7	10	10	132			0			3,5		Ingen	Ingen	Arntsen
03	A	Ho	1	26	9	154						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	B	Hann	1	25	9	210					6	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	B	Ho	2	26	9	120			0			1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	B	Hann	3	27	9	180					4	5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	B	Hann	4	3	10	235					6	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	B	Hann	5	16	10	152					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	B	Hann	6	16	10	148					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	C	Hann	1	26	9	105					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	C	Hann	2	26	9	119					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	C	Ho	3	27	9	54						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	C	Ho	4	27	9	129		1	1			4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Nedklassifisert til ungdyr pga. vekt.
03	C	Hann	5	29	9	204					4	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	C	Hann	6	2	10	140					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	C	Ho	7	2	10	120						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	C	Hann	8	2	10	60						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
03	D	Ho	1	27	9	191		1	1			6,5		Ingen	Ingen	
03	D	Hann	2	27	9	61						0,5		Ingen	Ingen	
03	D	Hann	3	30	9	151					2	2,5		Ingen	Ingen	
03	D	Hann	4	2	10	224					8	4,5		Ingen	Ingen	
03	D	Ho	5	3	10	138						1,5		Ingen	Ingen	
03	D	Hann	6	9	10	242					7	9,5		Ingen	Ingen	
03	D	Hann	7	16	10	66						0,5		Ingen	Ingen	

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagg er	Alder	Tvill.	Flått	Hjorte-lusflue	Merknad
06	A	Hann	1	25	9	212					9	7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	A	Hann	2	26	9	148						2,5		Ingen	Ingen	
06	A	Ho	3	26	9	157						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	A	Hann	4	27	9	230					8	7,5		Ingen	Ingen	
06	A	Ho	5	28	9	159						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	A	Hann	6	28	9	56						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	A	Ho	7	30	9	135						6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	A	Hann	8	1	10	72						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	A	Ho	9	23	10	67						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	B	Hann	1	25	9	194					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	B	Ho	2	26	9	147		1	1			7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	B	Ho	3	26	9	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	B	Hann	4	10	10	131					3	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	B	Hann	5	11	10	133					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	B	Hann	6	16	10	126					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	B	Ho	7	17	10	176		1	0			3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	B	Hann	8	31	10	67						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	C	Hann	1	28	9	152					4	3,5		Ingen	Ingen	Nedklassifisert til ungdyr
06	C	Hann	2	29	9	115					2	1,5		Ingen	Ingen	
06	C	Hann	3	2	10	168					6	5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	C	Ho	4	9	10	134			0					Ingen	Ingen	Mangler tenner. Antatt alder 2,5 år.
06	D	Hann	1	25	9	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	D	Ho	2	25	9	88						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	D	Hann	3	2	10	168					6	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	D	Hann	4	3	10	151					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Nedklassifisert pga. vekt
06	E	Hann	1	27	9	185					4	2,5		Ingen	Ingen	
06	E	Ho	2	2	10	106						1,5		Ingen	Ingen	
06	E	Hann	3	3	10	153						2,5		Ingen	Ingen	Nedklassifisert pga. vekt. Kontrollert valdleder.
06	E	Hann	4	29	10	70						0,5		Ingen	Ingen	
08	A	Hann	1	27	9	128						1,5		Ingen	Ingen	
08	A	Hann	2	8	10	164					4	2,5		Ingen	Ingen	Påkjørt av bil i Svartebekken
08	A	Ho	3	16	10	176		1				5,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	1	25	9	148						4,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	2	26	9	107						1,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	3	26	9	145						2,5		Ingen	Ingen	Nedklassifisert på grunn av vekt.
08	B	Hann	4	27	9	124						1,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	5	27	9	93						1,5		Ingen	Ingen	Nedklassifisert til kalv.
08	B	Ho	6	28	9	44						0,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	7	29	9	157						3,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	8	2	10	148						3,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	9	2	10	188						2,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	10	2	10	120						1,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	11	5	10	141						1,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	12	8	10	107						1,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	13	8	10	120						1,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	14	9	10	51						0,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	15	9	10	131			1			3,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	16	15	10	159						2,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	17	15	10	164						8,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	18	16	10	60						0,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	19	16	10	153						10,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	20	16	10	62						0,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	21	23	10	208					6	3,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	22	24	10	103						2,5		Ingen	Ingen	
08	B	Hann	23	31	10	54						0,5		Ingen	Ingen	
08	B	Ho	24	31	10	53						0,5		Ingen	Ingen	

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagger	Alder	Tvill.	Flått	Hjortel-usflue	Merknad
08	C	Ho	1	25	9	150						6,5		Ingen	Ingen	
08	C	Ho	2	27	9	123						1,5		Ingen	Ingen	
08	C	Hann	3	28	9		200			1	10	6,5		Ingen	Ingen	
08	C	Hann	4	30	10		130				2	1,5		Ingen	Ingen	
08	D	Hann	1	25	9	140					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	D	Hann	2	25	9		140				2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	D	Hann	3	30	9		180				4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	D	Ho	4	2	10	133						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	D	Hann	5	9	10	73						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	D	Hann	6	10	10	85						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	D	Ho	7	16	10	122						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	D	Ho	8	23	10	76						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	D	Ho	9	30	10		70					0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	E	Ho	1	30	10		140					4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	F	Hann	1	25	9	66						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Kalven hadde brukket 1. bakbein, hadde ikke spist den siste tiden.
08	F	Hann	2	26	9	163						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Hann	1	27	9	65						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Hann	2	30	9	262					5	8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Ho	3	2	10	58						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Ho	4	3	10	92						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Ho	5	10	10	158						6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Hann	6	11	10	206					5	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Hann	7	24	10							0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Ho	8	29	10							1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Påkjørt.
08	H	Ho	1	1	10	51						0,5		Ingen	Ingen	
08	H	Ho	2	3	10	132			1			15,5		Ingen	Ingen	
08	H	Hann	3	16	10	212					8	6,5		Ingen	Ingen	
08	I	Hann	1	25	9	154						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Ned klassifisert.
08	I	Ho	2	22	10	138						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
11	A	Ho	1	27	9	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
11	A	Ho	2	12	10	66						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
11	A	Ho	3	13	10	137						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
11	A	Ho	4	16	10	160						16,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
11	A	Hann	5	24	10	56						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
11	A	Ho	6	31	10	70						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
11	A	Ho	7	31	10	150			1			16,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
12	A	Ho	1	6	2							0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Felling av skadeelg.
12	A	Hann	1	25	9	52						0,5		Ingen	Ingen	
12	A	Ho	2	12	2							0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Felling av skadeelg.
12	A	Hann	2	26	9	198					7	4,5		Ingen	Ingen	
12	A	Ho	3	12	2							1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Felling av skadeelg.
12	A	Ho	3	26	9	178						4,5		Ingen	Ingen	
12	A	Hann	4	12	2							1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Felling av skadeelg. Felt gevir.
12	A	Hann	4	28	9	208					8	6,5		Ingen	Ingen	
12	A	Hann	5	30	9	82						0,5		Ingen	Ingen	
12	A	Hann	6	15	10	182					6	3,5		Ingen	Ingen	
12	A	Hann	7	16	10	82						0,5		Ingen	Ingen	
12	A	Ho	8	22	10	122						3,5		Ingen	Ingen	
12	A	Ho	9	23	10	152						2,5		Ingen	Ingen	
12	B	Hann	1	11	2	112					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Felling av skadeelg.
12	B	Ho	1	25	9	53						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
12	B	Ho	2	19	2	159						3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Felling av skadeelg.
12	B	Hann	2	27	9	133					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
12	B	Hann	3	27	9	41						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
12	B	Hann	4	9	10	140					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
12	B	Ho	5	16	10	58						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
12	B	Hann	6	16	10	156					5	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
12	B	Ho	7	17	10	152						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagger	Alder	Tvill.	Flått	Hjortelusflue	Merknad
14	A	Ho	1	25	9	170			0			2,5		Ingen	Ingen	
14	A	Hann	2	25	9	130					2	1,5		Ingen	Ingen	
14	A	Hann	3	26	9	122					2	1,5		Ingen	Ingen	
14	A	Ho	4	26	9	140						1,5		Ingen	Ingen	
14	A	Hann	5	26	9	214					5	3,5		Ingen	Ingen	
14	A	Hann	6	2	10	149					2	2,5		Ingen	Ingen	
14	A	Hann	7	16	10	210					6	5,5		Ingen	Ingen	
14	A	Hann	8	23	10	96					2	1,5		Ingen	Ingen	
14	A	Ho	9	30	10	151			0			2,5		Ingen	Ingen	
16	A	Hann	1	29	9	171				1	4	2,5		Ingen	Ingen	
16	A	Ho	2	1	10	60						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	A	Ho	3	1	10	152		1	1			10,5		Ingen	Ingen	
16	B	Ho	1	25	9	190			0			3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	B	Ho	2	25	9	160			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	B	Hann	3	24	9	180				1	4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	B	Hann	4	26	9	65						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	B	Hann	5	8	10	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	C	Hann	1	25	9	204					5	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	C	Ho	2	16	10	72						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	C	Ho	3	16	10	162			1			6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	C	Hann	4	12	12	155					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt.
16	C	Hann	5	13	12	80						0,5	1	Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt.
16	D	Hann	1	29	9	135					2	1,5		Ingen	Ingen	Bare to knotter som tegn på gevir.
16	D	Ho	2	9	10	124			0			1,5		Ingen	Ingen	
16	D	Ho	3	24	10	167			0			2,5		Ingen	Ingen	
16	D	Ho	4	3	12	71						0,5		Ingen	Ingen	Vinterjakt.
16	E	Ho	1	25	9	123			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Nedklassifisert til ungdyr
16	E	Ho	2	25	9	159			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Hann	3	28	9	125						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Ho	4	28	9	70						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Hann	5	3	10	200					6	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Hann	6	14	10	56						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Ho	7	15	10	78						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Ho	8	15	10	148		1	1			6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Hann	9	16	10	58						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Hann	10	17	10	137						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Hann	11	21	10	164				1	10	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Ho	12	23	10	68						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Ho	13	23	10	158		1	1			11,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	E	Hann	14	23	10	151					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Dyret er nedklassifisert.
16	F	Hann	1	26	9	238					5	5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Hann	2	29	9	172					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Nedklassifisert p.g.a skade til ungdyr av Otto Tandberg.
16	F	Hann	3	30	9	76						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Ho	4	30	9	68						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Ho	5	2	10	179		1				6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Hann	6	2	10	66						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Hann	7	2	10	273				1	11	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Ho	8	9	10	166			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Ho	9	17	10	144						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	G2	Hann	1	28	9	112						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	G2	Ho	2	17	10	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagger	Alder	Tvill.	Flått	Hjorte-lusflue	Merknad
16	H	Hann	1	28	9	198					8	3,5		Ingen	Ingen	
16	H	Ho	2	28	9	123						1,5		Ingen	Ingen	Nedklassifisert pga. vekt.
16	H	Ho	3	29	9	184			0			2,5		Ingen	Ingen	
16	H	Hann	4	29	9	182					5	2,5		Ingen	Ingen	
16	H	Hann	5	29	9	61						0,5		Ingen	Ingen	
16	H	Ho	6	2	10	57						0,5		Ingen	Ingen	
16	H	Hann	7	9	10	127					2	1,5		Ingen	Ingen	
16	H	Hann	8	10	10	142					3	2,5		Ingen	Ingen	
16	H	Hann	9	24	10	110					2	1,5		Ingen	Ingen	
16	G	Hann	1	8	10	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	G	Ho	2	8	10	130		1	1			3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	G	Hann	3	9	10	63						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	G	Hann	4	9	10	142						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	G	Ho	5	21	10	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	G	Ho	6	9	12	189						3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt.
18	A	Ho	1	26	9	54						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	A	Hann	2	8	10	152					2	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	A	Ho	3	8	10	127						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	A	Hann	4	9	10	177					3	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	A	Hann	5	11	12	170					7	5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt.
18	B	Ho	1	25	9	120						1,5		Ingen	Ingen	
18	B	Ho	2	26	9	124						1,5		Ingen	Ingen	
18	B	Hann	3	26	9	175					3	2,5		Ingen	Ingen	
18	B	Ho	4	26	9	174			0			2,5		Ingen	Ingen	
18	B	Ho	5	28	9	140						1,5		Ingen	Ingen	
18	B	Hann	6	28	9	215					4	2,5		Ingen	Ingen	
18	B	Ho	7	29	9			1				5,5		Ingen	Ingen	
18	B	Hann	8	30	9	124					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	B	Hann	9	30	9	126					3	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	B	Ho	10	9	10	80						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	B	Ho	11	9	10	166		1	1			6,5		Ingen	Ingen	
18	B	Hann	12	10	10	145					2	2,5		Ingen	Ingen	
18	B	Ho	13	17	10	135			0			1,5		Ingen	Ingen	
18	C	Ho	1	26	9	125						1,5		Få	Ingen	
18	C	Hann	2	2	10	190					4	3,5		Ingen	Ingen	
18	E	Hann	1	9	10	154					4	1,5		Ingen	Ingen	
18	E	Ho	2	16	10	52						0,5		Ingen	Ingen	
18	E	Ho	3	25	10	140		1				8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	E	Hann	4	25	10	174					3	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	E	Hann	5	27	10	207				1	14	10,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	E	Hann	6	31	10	128					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	E	Hann	7	31	10	55						0,5	1	Ikke reg.	Ikke reg.	
18	F	Ho	1	26	9	160			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	F	Hann	2	26	9	162				1	4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	F	Hann	3	27	9	66						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	F	Ho	4	1	10	122			0			1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	F	Hann	5	8	10	153					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Nedklassifisert pga. lav vekt.
18	F	Hann	6	9	10	136					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	F	Hann	7	10	10	254					8	8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
18	F	Hann	8	21	10	117					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Lav vekt, men ikke mager.
18	F	Ho	9	23	10	132		1	0			3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Nedklassifisert pga. lav vekt.
18	D	Hann	1	25	9	185					4	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagg er	Alder	Tvill.	Flått	Hjorte-lusflue	Merknad
20	A	Ho	1	30	9		130					1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
20	A	Ho	2	3	10	88						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
20	A	Ho	3	10	10		170					2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
20	A	Hann	4	31	10	58						0,5	1	Ikke reg.	Ikke reg.	
20	B	Ho	1	21	10		50					0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
20	B	Ho	2	6	12	45						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt.
20	B	Ho	3	9	12	150			0			5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt.
20	C	Hann	1	28	9	142					3	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
20	C	Ho	2	1	10	164			0			6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
20	C	Hann	3	11	12	70						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt.
20	C	Hann	4	13	12	201						7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt. Mistet geviret.
20	D	Hann		27	9	220				1	8	2,5		Ingen	Få	
22	A	Hann	1	27	9	210					4	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
22	A	Hann	2	31	10	190					5	7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
22	C	Ho	1	27	9	160			0			6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
22	C	Hann	2	29	9	119					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
22	C	Hann	3	30	9	244				1	13	8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
22	C	Ho	4	29	10	157			0			10,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	A	Hann	1	25	9	247				1	15	7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	A	Ho	2	26	9	189		1				8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	A	Ho	3	27	9	154						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	A	Hann	4	29	9	215				1	9	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	A	Hann	5	30	9	155					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	A	Ho	6	17	10	55						0,5	1	Ikke reg.	Ikke reg.	
30	A	Ho	7	17	10	70						0,5	1	Ikke reg.	Ikke reg.	
30	A	Hann	8	24	10	112					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	B	Hann	1	25	9	153					2	2,5		Ingen	Ingen	
30	B	Hann	2	27	9	224					4	3,5		Ingen	Ingen	
30	B	Ho	3	1	10	143						16,5		Ingen	Ingen	Delvis blind og radmager, felt som skrapdyr.
30	B	Hann	4	15	10	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	C	Ho	1	26	9	146						10,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	C	Hann	2	29	9	58						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	D	Hann	1	26	9	111						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	D	Hann	2	27	9	156					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	D	Ho	3	27	9	160			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	E	Hann	1	30	9	232					7	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
30	E	Ho	2	9	10	160						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
32	A	Hann	1	29	9	178					5	2,5		Ingen	Ingen	
32	A	Ho	2	29	9	132						1,5		Ingen	Ingen	
32	A	Hann	3	10	10	248				1	12	5,5		Ingen	Ingen	
32	B	Ho	1	26	9		160					2,5		Ingen	Ingen	
32	B	Hann	2	10	10	63						0,5		Ingen	Ingen	
32	B	Hann	3	10	10	140					2	2,5		Ingen	Ingen	
32	C	Hann	1	28	9	60						0,5	1	Ingen	Ingen	Trillingkalv.
32	C	Ho	2	30	9	134						1,5		Ingen	Ingen	
35	A	Hann	1	26	9		140					1,5		Ingen	Ingen	
35	A	Ho	2	11	12		170		1			4,5		Ingen	Ingen	Vinterjakt.
36	A	Hann	1	8	10		70					0,5		Ingen	Ingen	
36	A	Ho	2	11	10	109						1,5		Ingen	Ingen	
37	A	Hann	1	2	10	175					4	2,5		Ingen	Ingen	
37	A	Ho	2	2	10	186		1	0			7,5		Ingen	Ingen	
37	A	Hann	3	9	10	78						0,5		Ingen	Ingen	
37	A	Ho	4	24	10	143						5,5		Ingen	Ingen	

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagger	Alder	Tvill.	Flått	Hjorte-lusflue	Merknad
38	A	Hann	1	27	9	220					8	5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Ho	2	27	9	167			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Hann	3	28	9	225					8	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Ho	4	29	9		130					1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Ho	5	2	10	130						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Hann	6	9	10	130					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Ho	7	9	10	67						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Hann	8	17	10	172					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Hann	9	24	10	144						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Hann	10	29	10	114						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	A	Ho	11	31	10	60						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Hann	1	26	9	189					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Hann	2	27	9	69						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Ho	3	27	9	172		1	1			9,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Hann	4	29	9	152					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Hann	5	1	10	148					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Hann	6	16	10	135					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Hann	7	24	10	137					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Ho	8	30	10	131			0			1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Hann	9	8	12	78						0,5		Ingen	Ingen	Vinterjakt.
38	C	Hann	1	25	9	201					4	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	C	Hann	2	26	9	122						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	C	Hann	3	26	9	115						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	C	Hann	4	1	10	172					4	3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	C	Ho	5			50						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	C	Ho	6	9	10	168			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	C	Ho	7	17	10	93						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	D	Ho	1	25	9	169			0			3,5		Ingen	Ingen	
38	D	Hann	2	28	9	62						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	D	Hann	3	29	9	118					2	1,5		Ingen	Ingen	
38	E	Hann	1	5	10	142					2	1,5		Ingen	Ingen	
38	E	Hann	2	17	10	228					8	8,5		Ingen	Ingen	
38	F	Hann	1	26	9	110						1,5		Ingen	Ingen	
38	F	Ho	2	3	10	105						1,5		Ingen	Ingen	
38	F	Ho	3	17	10	64						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	G I	Hann	1	25	9	154					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	1,5 åring pga. vekt.
38	G I	Hann	2	28	9	139						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	G I	Hann	3	29	9	152					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	1,5 åring pga. vekt.
38	G I	Ho	4	1	10	163		1				3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	G I	Hann	5	12	10	191					6	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	G I	Hann	6	22	10	75						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
40	A	Ho	1	27	9	50						0,5		Ingen	Ingen	
40	A	Hann	2	27	9	164					2	2,5		Ingen	Ingen	
40	A	Ho	3	1	10	52						0,5	1	Ingen	Ingen	
40	A	Hann	4	7	10	223				1	7	3,5		Ingen	Ingen	
40	A	Hann	5	17	10	59						0,5		Ingen	Ingen	

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagger	Alder	Tvill.	Flått	Hjorte-lusflue	Merknad
42	A	Hann	1	26	9	60						0,5		Ingen	Ingen	
42	A	Hann	2	9	10	143					2	1,5		Ingen	Ingen	
42	B	Hann	1	10	10	142				1	4	2,5		Ingen	Ingen	
42	B	Ho	2	24	10	75						0,5		Ingen	Ingen	
42	B	Hann	3	30	10	159						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
42	D	Hann	1	25	9	182					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
42	D	Ho	2	25	9	45						0,5		Ingen	Ingen	
42	D	Hann	3	26	9	252				1	9	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
42	D	Hann	4	27	9	47						0,5		Ingen	Ingen	
42	D	Hann	5	30	9	184					2	2,5		Ingen	Ingen	
42	D	Hann	6	2	10	121					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
42	D	Hann	7	10	10	200					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
42	D	Hann	8	17	10	200					4	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
42	D	Hann	9	17	10	68						0,5	1	Ikke reg.	Ikke reg.	
42	D	Hann	10	23	10	250				1	11	5,5		Ingen	Ingen	
42	D	Ho	11	24	10	50						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Enslig kalv, ikke sammen med ku.
42	E	Hann	1	27	9	105					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	A	Ho	1	28	9	135						1,5		Ingen	Ingen	
44	A	Ho	2	8	10	65						0,5		Ingen	Ingen	
44	A	Ho	3	9	10	170		1	1			11,5		Ingen	Ingen	
44	A	Hann	4	29	10	140					2	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	B	Hann	1	25	9	63						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	B	Ho	2	30	9	172			1			7,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	B	Hann	3	1	10	76						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	C	Hann	1	27	9	235					4	3,5		Ingen	Ikke reg.	
44	C	Hann	2	2	10	68						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	C	Ho	3	9	10	151		1	1			8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	C	Ho	4	16	10	150			0			2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	C	Ho	5	23	10	102			0			1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	C	Ho	6	24	10	120			0			1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	C	Ho	7	31	10	85						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	D	Hann	1	25	9	281				1	15	8,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	D	Ho	2	27	9	107						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	D	Hann	3	4	10	130					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	D	Ho	4	6	10	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	D	Ho	5	6	10	55						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	D	Hann	6	6	10	162					3	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	E	Hann	1	26	9	74						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	E	Hann	2	2	10	138						1,5		Ingen	Ingen	
44	E	Hann	3	30	10	123					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	F	Hann	1	25	9	119					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	F	Ho	2	28	9	140						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	F	Hann	3	28	9	142					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	F	Hann	4	3	10	180						3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Buttingsrud mark
44	F	Hann	5	31	10	210						3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	F	Hann	6	31	10	65						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	H	Hann	1	27	9	289				1	10	5,5		Ingen	Ikke reg.	
44	H	Ho	2	16	10	60						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	G	Hann	1	28	9	260				1	9	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	G	Hann	2	29	10	65						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
44	G	Hann	3	30	10	126						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagger	Alder	Tvill.	Flått	Hjorte-lusflue	Merknad
46	A	Ho	1	3	10	61						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	A	Ho	2	31	10	64						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	A	Ho	3	5	12	63						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Vinterjakt.
46	B	Hann	1	14	10	160					4	2,5		Ingen	Ingen	
46	C	Hann	1	25	9	124						1,5		Ingen	Ingen	
46	C	Ho	2	23	10	72						0,5		Ingen	Ingen	
46	C	Ho	3	31	10	132			0			11,5		Ingen	Ingen	Skade i lår.
46	D	Hann	1	26	9	70						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	D	Hann	2	26	9	58						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	D	Ho	3	28	9	67						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	D	Hann	4	29	9	253					13	6,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	D	Ho	5	24	10	61						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	E	Hann	1			180					4	2,5		Ingen	Ingen	
46	E	Ho	2			234						4,5		Ingen	Ingen	
46	E	Hann	3	19	10		55					0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	E	Hann	4	23	10		135					1,5		Ingen	Ingen	
46	E	Hann	5	28	10		135					1,5		Ingen	Ingen	
46	E	Hann	7	12	12		60					0,5		Ingen	Ingen	Jaktfelt E+G
46	F	Hann	1	8	10	225					11	6,5		Ingen	Ingen	
46	F	Ho	2	15	10	99						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	F	Ho	3	24	10	74						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	F	Ho	4	24	10	174		1	1			5,5		Ingen	Ingen	
46	G	Hann	1	26	9	166					3	2,5		Ingen	Ingen	
46	H	Hann	1	16	10	175					2	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Geviret knekt av på ene siden.
46	J	Hann	1	9	10	180						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	J	Ho	2	17	10	125						1,5		Ingen	Ingen	
48	A	Ho	1	30	10	116			0			1,5		Ingen	Få	
48	A	Hann	4	10	12	125						2,5		Ingen	Ingen	Jaktfelt A+C
48	B	Ho	1									1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	Mangler tenner.
48	C	Ho	1	29	9	161			0			2,5		Ingen	Få	
48	C	Ho	2	16	10	117			0			1,5		Ingen	Ingen	
48	D +	Ho	1	25	9	62						0,5		Ingen	Ingen	J. felt nr. F.
48	D +	Hann	1	26	9	157					2	1,5		Ingen	Ingen	J. felt nr. D.
48	D +	Hann	2	1	10	230					5	6,5		Ingen	Ingen	J. felt nr. D.
48	E	Ho	1	25	9	115						1,5		Ikke reg.	Få	
48	E	Hann	2	25	9	136					2	1,5		Ikke reg.	Få	
48	E	Hann	3	9	10	148					5	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
48	F	Ho	2	5	12		170		0			3,5		Ingen	Ingen	Vinterjakt.
48	G	Hann	1	25	10	148					1			Få	Ingen	Tennene gikk i oppløsning.
48	G	Hann	2	25	10	322					12			Få	Ingen	Tennene gikk i oppløsning.
48	G	Ho	3	2	10	133						1,5		Ingen	Ingen	
48	H	Ho	1	30	9	52						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
48	H	Ho	2	3	10	182		1				7,5		Ingen	Ingen	
48	H	Hann	3	7	10	126					2	1,5		Ingen	Ingen	
48	H	Hann	4	7	10	161					2	2,5		Ingen	Ingen	
48	H	Hann	5	15	10	162					4	3,5		Ingen	Ingen	

Hjort på Ringerike 2010

Vald	Jakt-felt	Kjønn	Felt nr.	Dag	Mnd	Veid vekt	Ant. vekt	Melk	Ant. kalv	Fjøl-g.	Tagg er	Alder	Tvill.	Flått	Hjorte-lusflue	Merknad
02	A+B	Ho		29	10	24						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	A	Ho	1	9	10	72						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
06	A	Hann	2	9	10	62						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Hann	1	28	10	82					8	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Hann	2	14	11	75					6	2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Ho	3	16	11	56			1			5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Hann	4	16	11	33						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	G	Hann	5	16	12	72						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	H	Hann	1	1	10	50					2	1,5		Ingen	Ingen	
08	H	Hann	2	1	10	60					2	4,5		Ingen	Ingen	
08	H	Ho	3	15	10	57			1			1,5		Ingen	Ingen	
08	H	Ho	5	11	11	63			1			5,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
08	H	Hann	6	11	11	33						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Ho	1	29	9	76		1	1			3,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Hann	2	29	9	31						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Ho	3	29	9	47						1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	F	Hann	4	29	9	52					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
16	H	Ho		30	9	70			0			2,5		Få	Ingen	1 flått
18	A	Hann	1	26	9	112					12	4,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
35	A	Ho	1	25	9		50	1	1			15,5		Ingen	Ingen	
35	A	Ho	2	26	9		20					0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
35	A	Hann	3	31	10		90				8	3,5		Ingen	Ingen	
37	A	Ho	1	14	11		70					4,5		Ingen	Ingen	
37	A	Ho	2	14	11		35					0,5		Ingen	Ingen	
38	A	Ho	1	23	10	64		1	0			9,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Ho	1	27	9	67						2,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
38	B	Hann	2	11	10	70					2	1,5		Ikke reg.	Ikke reg.	
46	F	Ho	1	17	10	52						2,5		Ingen	Ingen	
46	H	Hann	1	20	11	29						0,5		Ikke reg.	Ikke reg.	